

روز آمار
و برنامه‌ریزی
۱۳۹۹ / ۸ / ۱
ورود به قرن جدید
با حکمرانی داده‌ها،
در نظام آماری نوین

روز
جهانی
آمار

20.10.2020
به هم پیوستن گیتی
با داده‌هایی که
می‌توانیم به آن‌ها
اعتماد کنیم

ویژه‌نامه هفته آمار و برنامه‌ریزی

شماره دوم | ۳۰ مهر ماه ۱۳۹۹

مرکز آمار ایران

پژوهشکده‌ی آمار

انجمن آمار ایران

ورود به قرن جدید با حکمرانی داده ها در نظام آماری نوین

عناوین روزها و برنامه های هفته آمار و برنامه ریزی

روز و تاریخ	عنوان	فهرست برنامه های پیش بینی شده
شنبه ۲۶ مهر	ارتقای آگاهی و سواد آماری	شهادت حضرت امام رضا (ع) تسلیت باد
یکشنبه ۲۷ مهر	نهادینه سازی نظام آماری مدرن و ثبتي مبنا	ارائه الزامات مدرن سازی نظام آماری و روش های ثبتي مبنا
دوشنبه ۲۸ مهر	آمار و پژوهش	برگزاری پنل تخصصی به صورت ویدئو
سه شنبه ۲۹ مهر	آمار و رسانه	حضور مسئولین مرکز در رسانه
چهارشنبه ۳۰ مهر	آمارهای رسمی و اعتمادسازی	اقدامات مرجعیت آمارهای رسمی
پنجشنبه ۱ آبان	آمار و برنامه ریزی	رونمایی از دستاورد ثبت جمعیت عشایر کوچنده کشور

اول آبان
روز آمار و برنامه ریزی
گرامی باد

پیام آقای دکتر نوبخت؛ معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، به مناسبت اوّل آبان؛ روز آمار و برنامه‌ریزی

بنام خدا

اول آبان مصادف است با روز آمار و برنامه‌ریزی. این روز را به تمام دست‌اندرکاران و تلاشگران حوزه آمار و برنامه‌ریزی تبریک می‌گوییم و از تلاش تمام همکاران عزیز شکر و قدر دانی می‌کنیم. امروز در شرایطی قرار گرفته‌ایم که تعداد زیادی از هموطنان، دچار ویروس منجوس کرونا شده‌اند و تعدادی هم در غم از دست دادن عزیزانشان هستند، این در شرایطی است که رخدادهای اجتماعی و نگرانی‌های عمومی بر اثر تحریم‌ها و شوک‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی مسئولیت و مأموریت محول شده به ما را دوچندان می‌کند و خوشبختانه در سال جدید در شرایط کرونا به لطف خدا و تلاش‌های مضاعف صورت گرفته، شاهد دستیابی به افتخارات خوبی در زمینه‌های آمار و برنامه‌ریزی هستیم.

خوشبختانه در حوزه آمار، در این شرایط سخت، مرکز آمار ایران با تمام توان خود و استفاده از امکانات موجود و همکاری شایسته سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها در تهیه آمارهای بهنگام و به‌موقع، با سرعت مناسب اقدام نموده و پژوهش‌های عمیق و گسترده‌ای در زمینه‌های آمار در حوزه شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی، اقدامات خوبی صورت داده است که جادارد از همه عزیزانی که به نحوی از انحاء در انجام این اقدامات مهم نقش داشته‌اند، تشکر نمایم.

پرواضحی به مقوله آمارهای مبتنی بر مأموریت‌های مرکز آمار ایران به عنوان مرجع آمار رسمی کشور و تصویب اولین اجرایی سرشماری عمومی نفوس و مسکن به شیوه‌ی مبتنی بر سال ۱۴۰۵، هیئت دولت، نقطه آغازین راهی است که در برنامه‌ریزی‌های توسعه کشور نقش مهمی را ایفا می‌کند و در برنامه، هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، به دنبال آن خواهیم بود.

انتظار می‌رود تمام دستگاه‌های اجرایی، هم‌بوسیاست‌های توسعه‌ای کشور، در پیشبرد اهداف نظام آمار و برنامه‌ریزی کشور بر اساس استنادهای تعریف‌شده و مشخص، بیش از پیش همکاری نموده و در این مسیر، همقدم و همراه باشند. در پایان ضمن تبریک مجدد، آرزوی سلامتی و بهروزی برای همه شاغران از درگاه ایزدمنان دارم.

محمد باقر نوبخت

معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

تاریخچه مرکز آمار ایران

مرکز آمار ایران

و اجرای اولین سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور پس از تصویب این قانون نیز برای سال ۱۳۴۵ ه.ش در نظر رگرفته شد که با اجرای آن، جمعیت ایران ۲۵۷۸۸۷۲۲ نفر شمارش شد. اولین سالنامه آماری کشور نیز در سال ۱۳۴۵ ه.ش منتشر

طریق طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای و سرشماری مرکز آمار ایران تأکید شد و همه دستگاه‌ها را موظف نمود تا آمار و اطلاعات مورد نیاز مرکز آمار ایران را در اختیار این مرکز قرار دهند. انتشار سالنامه آماری کشور یکی از وظایف مرکز تعیین شد

در تیرماه ۱۳۴۴ ه.ش قانونی در مجلس شورای ملی به تصویب رسید که مرکز آمار ایران را بنا نهاد و این مرکز را از وزارت کشور منتزع و به عنوان زیرمجموعه سازمان برنامه به رسمیت شناخت. در این قانون، بر تمرکز بیشتر در جمع‌آوری اطلاعات از

درآمد. در سال ۱۳۵۸ ه.ش علاوه بر اجرای طرح‌های مستمر و سالانه قبلی، جمع‌آوری اطلاعات ثبت‌شده پروانه‌های ساختمانی صادره توسط شهرداری‌های کشور مورد توجه مرکز آمار ایران قرار گرفت و از سال ۱۳۵۸ ه.ش اطلاعات مذکور گردآوری و به‌صورت سالانه منتشر شده است. بر اساس ماده واحده قانونی مصوب ۱۳۵۹/۴/۱۵ شورای انقلاب و در راستای اجرای سیاست مربوط به تقویت مبانی نظام عدم تمرکز و حذف تشکیلات زائد اداری و افزایش کارایی سازمان‌های دولتی، مناطق آماری زیر مجموعه مرکز آمار ایران در دفاتر سازمان برنامه و بودجه در استان‌ها ادغام شد و از ابتدای سال ۱۳۶۰ ه.ش سازمان‌های برنامه و بودجه استان‌ها ایجاد شدند که از آن تاریخ وظایف مربوط به جمع‌آوری آمار و اطلاعات در استان‌ها به عهده معاونت آمار و انفورماتیک آن سازمان گذاشته

طرح‌های آماری و به ویژه در مرحله جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت منسجم‌تری ایفای نقش کند. تهیه نخستین جدول داده-ستانده مرکز و سومین جدول داده-ستانده ایران برای سال ۱۳۵۲ ه.ش در دستور کار مرکز آمار ایران قرار گرفت. مرکز آمار ایران با همکاری بازوهای اجرایی خویش در سطح استان‌ها که با نام منطقه آماری فعالیت می‌کردند علاوه بر اجرای طرح‌های آماری گوناگون، سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۵۵ ه.ش را نیز به مرحله اجرا گذاشت. بر اساس نتایج این سرشماری جمعیت ایران به ۳۳۷۰۸۷۴۴ نفر رسید. با پیروزی انقلاب اسلامی ایران در سال ۱۳۵۷ ه.ش هرچند در تعداد طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران کاهش قابل توجهی روی داد ولیکن این مرکز به سرعت و با تمام توان خویش در خدمت اهداف عالی انقلاب

شد. برای اولین بار مرکز آمار ایران در سال ۱۳۵۱ ه.ش سرشماری سالانه از کارگاه‌های بزرگ صنعتی (۱۰ نفر کارکن و بیش‌تر) را آغاز نمود که اجرای این طرح با تغییراتی تا کنون نیز ادامه دارد. در سال ۱۳۵۳ ه.ش دومین سرشماری از معادن متشکل کشور با همکاری مرکز آمار ایران و وزارت صنایع و معادن اجرا شد. طی سال‌های ۱۳۴۴ تا ۱۳۵۳ ه.ش فرایند منطقه‌ای شدن نظام برنامه‌ریزی در کشور مورد توجه سازمان برنامه (که حالا دیگر به سازمان برنامه و بودجه تغییر نام یافته بود) قرار گرفت و به این منظور در ابتدا ۱۱ منطقه و به مرور ۲۳ منطقه کشوری که به تعداد استان‌های کشور در آن سال‌ها بود ایجاد کرد. مرکز آمار ایران نیز به دنبال این سازماندهی جدید در مناطق مزبور، مناطق یا واحدهای آماری تشکیل داد تا در فرایند مدیریت اجرای

ایران) به اجرا درآمدند که بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۶۵ ه.ش جمعیت ایران به ۴۹۴۴۵۰۱۰ نفر رسید. با ورود به دهه هفتاد و به دلیل مشکلات ناشی از جنگ تحمیلی که جابجایی‌های زیادی را در زمان اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۶۵ ه.ش به وجود آورده بود و الگوهای مهاجرت و آمار جمعیت شهرها را دچار اشکال نموده بود آمارگیری جمعیت جاری به روش سرشماری توأم با نمونه‌گیری در سراسر کشور انجام شد. در این دهه رویکرد جدیدی در مرکز اتخاذ شد. هدف آن، ساماندهی آمارهای ثبتي به روش بررسی و ساماندهی سیستم‌های اطلاعات و عملیاتی و دور جدید محاسبه حساب‌های ملی و منطقه‌ای بر اساس آخرین ویرایش سیستم حساب‌های ملی مورد توصیه سازمان ملل متحد بود. دومین سرشماری عمومی کشاورزی در سال ۱۳۷۲ ه.ش و دومین سرشماری اجتماعی اقتصادی عشایر کوچنده در سال ۱۳۷۷ ه.ش به مرحله اجرا درآمدند. مرحله اول سرشماری عمومی صنعت و معدن با هدف جمع‌آوری اطلاعات چارچوبی کلیه فعالیت‌های اقتصادی کشور در پائیز سال ۱۳۷۳ ه.ش و مرحله دوم سرشماری نیز با هدف تهیه اطلاعات تفصیلی مربوط به بخش‌های صنعت و معدن در سال ۱۳۷۴ ه.ش انجام شد. همچنین برای اولین بار مطالعه و بررسی آمارهای محیط زیست در مرکز مورد توجه قرار گرفت و در سال‌های پایانی این دهه برخی اطلاعات زیست محیطی کارگاه‌های صنعتی بزرگ جمع‌آوری و منتشر شد. در ادامه، فعالیت‌هایی که در دهه ۶۰ ه.ش برای پوشش آمارهای بخش خدمات

انجام گرفته بود در این دهه نیز تلاش‌هایی برای گسترش دامنه تولید آمار در بخش خدمات صورت گرفت که از جمله آن‌ها می‌توان به اجرای آمارگیری‌های جدید در بخش حمل و نقل، انبارداری، مسکن و... اشاره نمود. همچنین سومین جدول داده - ستانده مرکز نیز برای سال ۱۳۷۰ ه.ش در این سال‌ها تهیه شد. در اواسط این دهه، پنجمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور در سال ۱۳۷۵ ه.ش اجرا شد که برای اولین بار از دستگاه‌های خودکار برای ورود و پردازش اطلاعات (OMR) مورد استفاده قرار گرفت. بر اساس نتایج حاصل از این سرشماری، جمعیت ایران به ۶۰۵۵۴۸۸ نفر رسید. از سال ۱۳۷۶ ه.ش اجرای طرح آمارگیری نمونه‌ای بررسی ویژگی‌های اشتغال و بیکاری خانوار به صورت سالانه آغاز شد. اجرای طرح‌های آمارگیری متنوع با موضوعات کشاورزی و مسکن نیز رونق بیشتری در این سال‌ها پیدا کرد. یکی از اقدامات بسیار مهم در این سال‌ها تأسیس پژوهشکده آمار وابسته به مرکز آمار ایران در سال ۱۳۷۸ بود که با هدف پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی در زمینه آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور ایجاد شد. همچنین در سال ۱۳۷۸ اولین وب‌گاه مرکز آمار ایران راه‌اندازی شد. با فعال شدن شورای عالی آمار، ساختار جدید، وظایف و گردش کار نظام آماری کشور در سال ۱۳۷۹ ه.ش مورد تصویب شورای عالی آمار قرار گرفت و مرکز آمار ایران به‌عنوان دبیرخانه شورا، وظیفه ایجاد هماهنگی و فعال‌سازی کمیته‌های آماربخشی مستقر در دستگاه‌های اجرایی را که در آن زمان تعدادشان به ۳۰ کمیته می‌رسید، برعهده گرفت.

شد. در دهه ۱۳۶۰ توجه ویژه‌ای به تولید آمارهای بخش خدمات در مرکز به عمل آمد و در نتیجه آن، اجرای طرح‌های آمارگیری متنوعی در این بخش از جمله طرح‌های آمارگیری از عمده‌فروشی‌ها و خرده‌فروشی‌ها در دستور کار قرار گرفت. در سال‌های ۱۳۶۴ ه.ش و ۱۳۶۵ ه.ش مرکز آمار ایران به آمارگیری از معادن تحت پوشش بخش عمومی اقدام کرد و از سال ۱۳۶۷ ه.ش آمارگیری از معادن کشور به‌طور سالانه انجام شده است. در این دهه همچنین طرح‌های بزرگی همچون تهیه جداول داده - ستانده برای سال ۱۳۶۵ ه.ش اولین سرشماری عمومی عشایر کوچنده، اولین سرشماری عمومی کشاورزی و اولین سرشماری عمومی نفوس و مسکن پس از پیروزی انقلاب اسلامی (چهارمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن

در سال ۱۳۷۹ ه.ش سازمان برنامه و بودجه کشور با سازمان امور اداری و استخدامی کشور ادغام شد و تحت عنوان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به فعالیت خود ادامه داد.

با ورود به دهه هشتاد، فعالیت‌های بسیاری در مرکز انجام پذیرفت. این فعالیت‌ها شامل تهیه چهارمین جدول داده‌ستانه مرکز برای سال ۱۳۸۰ ه.ش، اجرای سرشماری عمومی کارگاهی در سال ۱۳۸۱ ه.ش که بیش از ۲۸۰۰۰۰۰ کارگاه رادر کشور شناسایی نمود، تکمیل پوشش بخش‌های دیگری از آمارهای بخش خدمات که با ورود فناوری‌های جدید به کشور مورد توجه قرار گرفته بودند از جمله آمارگیری‌های مربوط به کارگاه‌های خدمات اینترنتی و تلفن همراه و آمارگیری از کاربران اینترنت، اجرای طرح آمارگیری اشتغال و بیکاری به صورت فصلی از ابتدای سال ۱۳۸۰ ه.ش و اصلاح اساسی این طرح در سال ۱۳۸۴ ه.ش و اجرای مستمر آن با عنوان جدید طرح آمارگیری نیروی کار که تا کنون نیز ادامه دارد، می‌شود. همچنین در این دهه، محاسبه شاخص‌های قیمت در بخش‌های تولیدکننده نیز مورد توجه قرار گرفت. برای نخستین بار در این سال‌ها طرح‌های آمارگیری با موضوعات فرهنگی با همکاری مرکز در سطح کشور به اجرا درآمد. در سال ۱۳۸۲ ه.ش، سومین سرشماری عمومی کشاورزی در کشور به اجرا درآمد که بر اساس نتایج آن، بیش از ۴۰۰۰۰۰۰ بهره‌بردار کشاورزی در کشور شناسایی شدند. طی سال‌های ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۶ ه.ش، جمهوری اسلامی ایران (مرکز آمار ایران) به صورت رسمی به عضویت کمیسیون آمار سازمان ملل متحد درآمد و در این دوره اقدامات گسترده‌ای به منظور ارتقای کیفیت آمارهای تولیدی خود پایه‌ریزی و اجرا نمود. در ضمن ایران (مرکز آمار

ایران) طی دوره ۲۰۱۰-۲۰۰۵ به عنوان عضو شورای حکام مؤسسه آمار آسیا و اقیانوسیه (سیاپ) که وابسته به کمیسیون اجتماعی و اقتصادی منطقه آسیا و اقیانوسیه سازمان ملل متحد (اسکاپ) است انتخاب شد و همکاری‌های گسترده‌ای با سیاپ در زمینه برگزاری دوره آموزشی بین‌المللی و منطقه‌ای داشته است.

ششمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور با بکارگیری حدود ۹۰ هزار نفر و به روش سرشماری توأم با نمونه‌گیری در سال ۱۳۸۵ ه.ش، به اجرا درآمد که بر اساس نتایج آن، جمعیت ایران به ۷۰۴۹۵۷۸۲ نفر رسید. در این سرشماری نیز از روش‌های نوین (ICR) برای ورود و پردازش اطلاعات استفاده شد. تصویب فواصل پنج ساله برای اجرای سرشماری عمومی نفوس و مسکن در کشور توسط هیئت وزیران، یکی دیگر از وقایعی بود که در سال ۱۳۸۶ ه.ش، به وقوع پیوست و طبق آن مرکز آمار ایران موظف شد تا اولین سرشماری پس از این مصوبه را در سال ۱۳۹۰ به مرحله اجرا درآورد. در سال ۱۳۸۶ ه.ش، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور منحل و انجام وظایف آن در قالب معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری و با رویکردی جدید پیگیری شد. به دنبال آن، سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌های سراسر کشور نیز با استانداری‌ها ادغام و از آن پس وظایف خود را در قالب معاونت برنامه‌ریزی استانداری، زیر مجموعه وزارت کشور ادامه دادند. یکی از مهمترین اتفاقات در این دهه، ورود موضوع آمار (برای اولین بار در تاریخ تدوین برنامه‌های عمرانی و توسعه قبل و بعد از انقلاب اسلامی) به مواد قانونی برنامه پنج ساله چهارم توسعه اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جمهوری اسلامی

ایران (۱۳۸۴-۱۳۸۸ ه.ش) و متعاقب آن تهیه برنامه ملی آمار برای نظام آماری کشور بود. طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۸۹ ه.ش، عمده‌ترین فعالیت مرکز آمار ایران مشارکت در بزرگترین طرح اصلاحات اقتصادی در کشور (طرح هدفمند کردن یارانه‌ها) و تهیه و اجرای طرح جمع‌آوری اطلاعات اقتصادی خانوارهای کشور بود. همچنین از سال ۱۳۸۷ و با ورود دستگاه‌های دستیار دیجیتالی شخصی (PDA) به مرکز، سنگ بنای استفاده از ابزارهای الکترونیکی همراه و کوچک به منظور جمع‌آوری اطلاعات بدون استفاده از کاغذ که حاوی اطلاعات مکانی نیز باشند در نظام آماری کشور گذاشته شد. هفتمین سرشماری عمومی نفوس و مسکن کشور با مشارکت بیش از ۱۱۴۰۰۰ نفر در سال ۱۳۹۰ ه.ش، به مرحله اجرا درآمد که بر اساس نتایج آن، جمعیت کشور به ۷۵۱۴۹۶۶۹ نفر بالغ شد. در این سال دومین برنامه ملی آمار کشور (۱۳۹۴-۱۳۹۰ ه.ش) نیز بر اساس ماده ۵۴ قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (که مرکز آمار ایران را به عنوان مرجع رسمی تهیه، تولید و انتشار آمار رسمی در کشور معرفی نموده است) به تصویب شورای عالی آمار رسید که در آن مبنای حرکت مرکز آمار ایران و نظام آماری کشور طی ۵ سال اجرای برنامه ترسیم شده است. هشتمین سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵، به دو شیوه خودتکمیلی و ثبت اطلاعات توسط خانوار با استفاده از اینترنت در سامانه‌ی سرشماری اینترنتی و مصاحبه حضوری مأمور سرشماری با استفاده از تبلت اجرا شد. بر اساس نتایج این سرشماری، جمعیت کشور بالغ بر ۷۹۹۲۶۲۷۰ نفر بود.

تاریخچه انجمن آمار ایران

انجمن آمار ایران به‌منظور بسط و توسعه علم آمار و کاربردهای آن و شناساندن امکانات این علم در گسترش علوم و فنون در سال ۱۳۶۹ با تصویب اساسنامه آن در جلسه مورخ ۱۳۶۹/۳/۲۲ مجمع عمومی انجمن تشکیل شد.

مجمع مؤسس (تدوین و تصویب اساسنامه):

عباس آزادگان، نوروز ایزددوستدار، جواد بهبودیان، ماهبانو تاتا، مرتضی جمشیدیان، جهانبخش حکیمی، علی عمیدی، محمدرضا مشکانی، سیامک نوربولوچی، محمدقاسم وحیدی‌اصل.

شورای اجرایی موقت (۱۳۷۱-۱۳۶۹)

علی آقازاده، ناصررضا ارقامی، ابوالقاسم بزرگ‌نیا، جواد بهبودیان، احمد پارسیان، عین‌اله پاشا، سیدجلال داوودزاده، علی رجالی، محمدرضا مشکانی (دبیر)، محمدقاسم وحیدی‌اصل.

اهداف:

به منظور نیل به اهداف نام‌برده، انجمن آمار ایران فعالیت‌های زیر را انجام می‌دهد:

۱. ایجاد ارتباط در زمینه‌های علمی، پژوهشی، آموزشی و فنون آماری، فراهم کردن امکانات لازم برای تبادل نظر بین محققان، متخصصان و سایر کارشناسانی که

به نحوی با شاخه‌های گوناگون آمار سر و کار دارند.

۲. تهیه، تدوین و انتشار نشریات علمی و همکاری در تشکیل یا برگزاری گردهمایی‌های علمی داخلی و بین‌المللی.

۳. همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و سایر وزارتخانه‌ها در برنامه‌ریزی امور آموزشی و پژوهشی آمار.

۴. ارزیابی و هماهنگ کردن برنامه‌های آموزشی و پژوهشی آمار در سطح کشور و ارائه پیشنهادهای لازم.

۵. ارائه خدمات آموزشی، علمی، فنی و مشاوره‌ای در همکاری با سازمان‌های اجرائی آمار کشور.

۶. ترغیب و تشویق پژوهشگران به کاربرد علم آمار در فعالیت‌های علمی و تخصصی.

هیأت مدیره:

هیأت مدیره مرکب از هفت نفر عضو اصلی و دو نفر علی‌البدل است که از میان اعضای پیوسته دارای سوابق علمی معتبر، و هر دو سال یکبار، انتخاب می‌شوند. مراحل انتخاب اعضای هر دوره تحت نظارت کمیته انتخابات آن دوره متشکل از پنج نفر از برگزیدگان انتخابی مجمع عمومی عادی دوره قبل از بین اعضای انجمن انجام می‌شود.

وظایف و اختیارات هیأت مدیره:

۱. تشکیل جلسه حداقل هر دو ماه یکبار برای رسیدگی به امور جاری انجمن.

۲. دعوت برای تشکیل مجمع عمومی طبق مقررات اساسنامه.

۳. تشکیل جلسات سخنرانی و گردهمایی علمی، فنی و آموزشی با رعایت آئین‌نامه‌های مربوطه.

۴. تهیه و تصویب مقررات و آئین‌نامه‌های اجرائی اساسنامه.

۵. اتخاذ تصمیم درباره امور مالی انجمن.

۶. تعیین شرایط استخدامی کارکنان موظف انجمن.

۷. جذب اعتبار و بورس‌های پژوهشی و آموزشی و قبول هدایا و کمک‌های مالی در چهارچوب اهداف انجمن.

۸. تهیه گزارش سالیانه و تنظیم ترازنامه برای ارائه به مجمع عمومی.

۹. اقامه دعوی و پاسخگویی به دعاوی اشخاص حقیقی یا حقوقی علیه انجمن در همه مراکز ذیصلاح.

۱۰. تشکیل شعبه‌های انجمن و کمیته‌های اجرائی مختلف و تعیین تعداد اعضای هر یک و نظارت بر فعالیت آن‌ها.

۱۱. انتخاب و معرفی نمایندگان انجمن به مجامع عمومی داخلی و خارجی.

۱۲. اقدام به فراخوانی مجمع

عمومی و انتخاب هیأت مدیره جدید ظرف حداکثر چهار ماه پیش از پایان دوره تصدی خود و ارسال نتایج همراه با صورت‌جلسه مجمع عمومی به کمیسیون انجمن‌های علمی جهت بررسی.

جایزه دکتر بهبودیان

انجمن آمار ایران، به‌منظور تجلیل از مقام علمی و به پاس خدمات ارزنده استاد گرامی آقای دکتر جواد بهبودیان و نیز تشویق پژوهش‌های اصیل آماری در بین جوانان کشور، جایزه‌ای به نام ایشان هر ۲ سال یک بار در اختتامیه «کنفرانس آمار ایران» به برترین نویسندگان مقالات از میان محققین جوان اهدا می‌نماید.

جایزه دکتر بزرگ‌نیا

انجمن آمار ایران، به‌منظور تجلیل از جایگاه علمی و فرهنگی دکتر ابوالقاسم بزرگ‌نیا، جایزه‌ای به نام ایشان به منظور تشویق همکاران برای داوری دقیق و به موقع مجلات ادواری و همایش‌های آماری و در نتیجه بالابردن کیفی و کمی مقالات هر سال به یک نفر از داوران فعال و برتر هر مجله ادواری و یک نفر از داوران فعال و برتر مقالات همایش‌ها، در مراسم اختتامیه همایش آن سال اهداء می‌کند.

جایزه دکتر عمیدی

انجمن آمار ایران، به‌منظور تجلیل از جایگاه علمی و فرهنگی دکتر علی عمیدی و قدردانی از زحمات او که عمری را صرف آموزش (به‌خصوص ترجمه و ویرایش ده‌ها کتاب ارزشمند علمی) کرده است، جایزه‌ای به نام ایشان به حداکثر دو نفر از مدرسین رشته آمار که فعالیت‌های بارزی

در زمینه آموزش، تألیف کتب درسی، ابداع و ترویج روش‌های نوین آموزشی آمار داشته‌اند، هر دو سال یکبار و در مراسم اختتامیه کنفرانس آمار ایران اهدا می‌نماید. بر همین اساس، اولین دوره جایزه دکتر عمیدی در دوازدهمین کنفرانس آمار ایران به استاد فرزانه جناب آقای دکتر محمدرضا مشکانی، دومین دوره، در سیزدهمین کنفرانس آمار ایران به استاد فرزانه جناب آقای دکتر عین‌اله پاشا و سومین دوره این جایزه، در چهاردهمین کنفرانس آمار ایران به استاد فرزانه جناب آقای دکتر احمد پارسیان اهداء شد.

جایزه دکتر مشکانی

انجمن آمار ایران، به‌منظور تجلیل از جایگاه علمی و فرهنگی دکتر محمدرضا مشکانی، جایزه‌ای به نام ایشان اهدا می‌کند. این جایزه، هر سال در مراسم اختتامیه کنفرانس آمار ایران و یا سمینار احتمال و فرایندهای تصادفی، به حداکثر دو نفر از بهترین ارائه‌کنندگان پوستر و یکی از بهترین سخنرانی‌ها اهدا می‌شود.

وبینارهای انجمن

نظر به شرایط و فرصت‌های موجود در بهره‌گیری از تعاملات غیرحضوری، انجمن آمار ایران در نظر دارد سلسله‌وبینارهای عمومی و تخصصی را از تاریخ چهارشنبه ۲۱ خردادماه ۱۳۹۹، هر دو هفته یکبار رأس ساعت ۱۸ در بستر نرم‌افزار Adobe Connect برگزار نماید. با علم به اثرگذاری چنین اقداماتی در زمینه ترویج دانش آمار و افزایش سطح دانش کاربردی آمارشناسان، برخی از محورهای پیشنهادی در نظر گرفته شده برای سلسله‌وبینارهای عمومی و

تخصصی عبارت‌اند از:
- علم داده‌ها،
- کاربرد علم داده‌ها در کرونا ویروس،
- استفاده از روش‌های یادگیری آماری در آمار رسمی،
- برنامه راهبردی رشته آمار با کمک علم داده‌ها و فناوری اطلاعات،
- مهارت‌های ضروری فارغ‌التحصیلان آمار و نحوه یادگیری آنها.

آدرس سایت وبینار:

<http://vclas9.ut.ac.ir/irstat>

<http://irstat.ir/webinar>

عضویت در انجمن

انواع عضویت در انجمن عبارتند از:

۱- عضویت پیوسته: کلیه افرادی که حداقل دارای درجه کارشناسی ارشد (فوق لیسانس) در رشته آمار یا یکی از رشته‌های وابسته به آمار باشند.

۲- عضویت وابسته:

الف) کلیه کسانی که دارای درجه کاردانی یا کارشناسی (لیسانس) در یکی از رشته‌های مذکور در بند ۷-۱ باشند.

ب) کلیه افرادی که دارای درجه کاردانی و کارشناسی هستند و مدت ۵ سال به‌نحوی در یکی از رشته‌های وابسته به آمار فعال بوده‌اند.

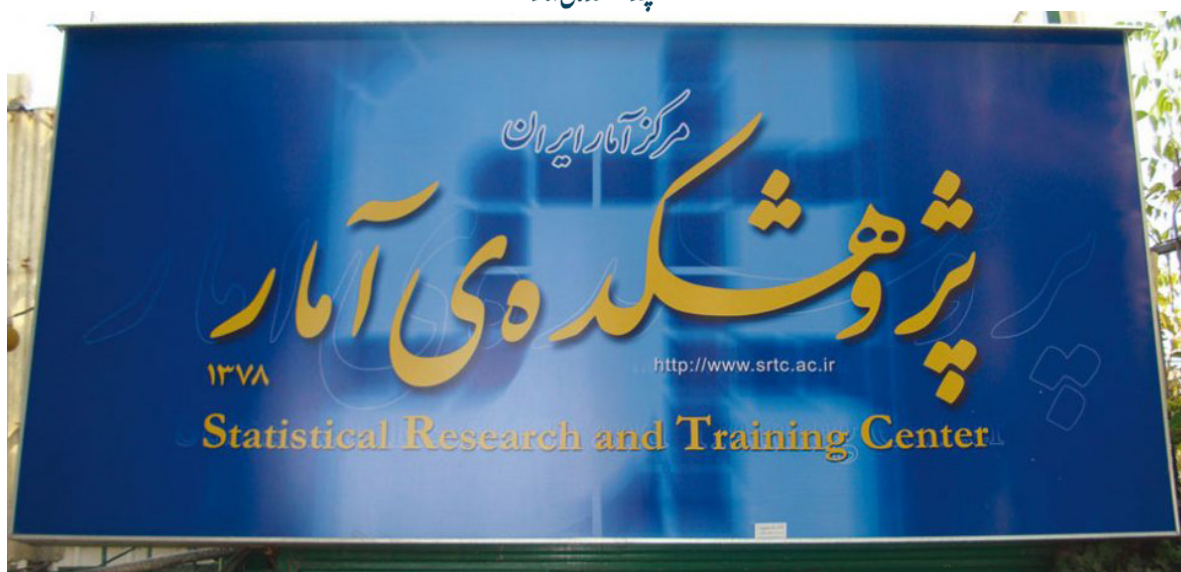
ج) کلیه دانشجویان مقاطع کاردانی، کارشناسی و کارشناسی ارشد، همچنین دانشجویان ناپیوسته کاردانی به کارشناسی.

۳- عضویت مؤسسه‌ای: مؤسسات، سازمان‌ها، دانشگاه‌ها و کلیه شخصیت‌های حقوقی؛ اعم از دولتی و غیردولتی می‌توانند به عضویت مؤسسه‌ای انجمن درآیند.

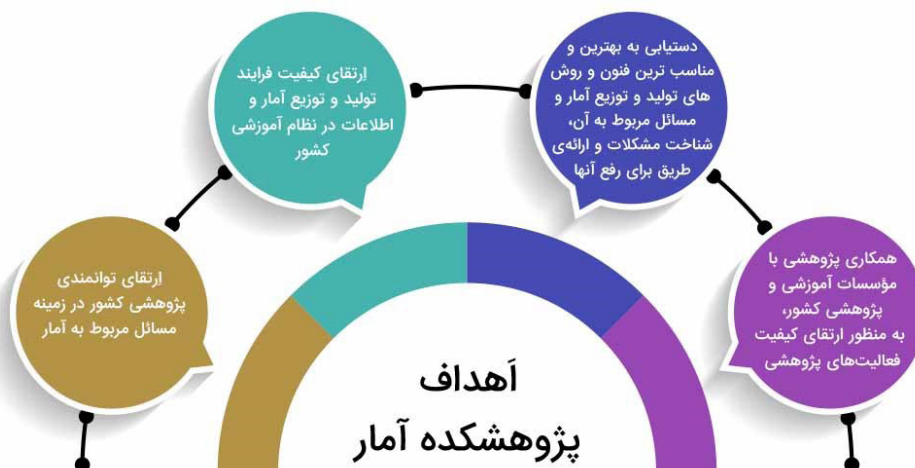
تاریخچه پژوهشکده آمار

پژوهشکده‌ی آمار

پژوهشکده‌ی آمار با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی و به‌منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی نظام آماری در حوزه‌ی آمار و اطلاعات در سال ۱۳۸۷ تأسیس شد. اهداف کلی و وظایف پژوهشکده‌ی آمار را می‌توان به شرح ذیل بیان کرد:

آمار رسمی و موضوعات مرتبط، دوره‌ها، کارگاه‌های آموزشی، همایش‌ها و سخنرانی‌های ملی و منطقه‌ای را برای وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی، دانشگاه‌ها و مؤسسات خصوصی برگزار می‌نماید. به منظور تحقق هدف‌های پژوهشکده آمار در پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی در زمینه آمار و نظام آماری کشور و با توجه به افزایش تحقیقات آماری که خود موجب تولید مقاله‌های علمی در زمینه آمار می‌شود، برای ارتقای توانمندی‌های پژوهشی در کشور، دو نشریه علمی با عنوان‌های «Journal of Statistical Research of Iran» و «مجله بررسی‌های آمار رسمی ایران» در این پژوهشکده منتشر می‌شود.

کتابخانه تخصصی:

کتابخانه این پژوهشکده، با هدف تأمین نیاز پژوهشگران، اقدام به تهیه کتاب‌های تخصصی در زمینه آمار، ریاضی، جمعیت‌شناسی، اقتصاد و ... کرده است. در حال حاضر منابع موجود کتابخانه عبارت‌اند از:

- ۲۹۵۷ عنوان کتاب فارسی
- ۱۲۳۶ عنوان کتاب لاتین
- ۳۳۴ عنوان طرح پژوهشی
- ۱۱۵ مورد مواد سمعی و بصری فارسی و لاتین
- ۳۲ عنوان مجله‌ی لاتین الکترونیکی.

امکان استفاده از منابع کتابخانه برای دانشجویان و پژوهشگران خارج از پژوهشکده، در محل کتابخانه وجود دارد. جستجوی منابع موجود از طریق وبگاه کتابخانه، به نشانی <http://library.srtc.ac.ir> امکان‌پذیر است.

ارکان و سیاست‌های کلی:

سیاست‌ها و جهت‌گیری‌های کلی پژوهشکده برگرفته از تصمیمات و مصوبات ارکان پژوهشکده است. ارکان پژوهشکده‌ی آمار عبارت‌اند از: هیئت امناء، رئیس پژوهشکده و شورای پژوهش.

سیاست‌های کلی و جهت‌گیری‌های اساسی پژوهشکده آمار را می‌توان به صورت زیر دسته‌بندی کرد:

- همکاری با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی در راستای گسترش آمار رسمی؛
- همکاری با سازمان‌ها و انجمن‌های داخلی و بین‌المللی فعال در زمینه‌ی آمار، اقتصاد و جمعیت؛
- توسعه‌ی همکاری با نهادهای بین‌المللی حوزه‌ی آمار رسمی از طریق:

- برگزاری دوره‌های بین‌المللی
- تبادل تجربیات با سایر کشورها
- اعزام یا میزبانی از گروه‌های مطالعاتی.

- ظرفیت‌سازی در نظام آماری کشور از طریق توسعه‌ی دوره‌های آموزشی و استفاده از مشاورین بین‌المللی؛

- تأمین نیازهای پژوهشی نظام آماری از طریق اجرای طرح‌های تحقیقاتی مشترک با مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی و دانشگاه‌ها؛

- تقویت بنیه‌ی مالی پژوهشکده؛

- توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی نظام جامع آماری برای دستگاه‌ها؛

- توسعه‌ی فعالیت‌های مربوط به طراحی طرح‌های ملی و محاسبه‌ی حساب‌های اقماری؛

- توسعه‌ی آمارهای ثبتی و اجرای سرشماری ثبتی‌مبنا؛

- توسعه‌ی ظرفیت‌های آماری دستگاه‌های اجرایی و تولیدکنندگان آمار در استان‌ها.

گروه‌های علمی:

اعضای هیئت علمی و کارشناسان متخصص و مجرب پژوهشکده آمار در سه گروه پژوهشی «طرح‌های فنی و روش‌های آماری»، «آمارهای اقتصادی» و «پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی» نتایج پژوهش‌ها و دستاوردهای تحقیقاتی خود را در قالب کتاب‌ها، طرح‌های پژوهشی و گزارش‌های تحلیلی منتشر می‌کنند.

نشست‌ها و انتشارات علمی:

همچنین این پژوهشکده با هدف ارتقای سطح علمی کارکنان نظام آماری کشور و ایجاد زمینه‌ی مناسب برای انتقال و تبادل آخرین دستاوردهای علمی در حوزه‌ی

تاریخچه روز جهانی آمار

پیام خود به مناسبت این روز، از همه کشورهای عضو، نظام سازمان ملل و سایر سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، همچنین جامعه مدنی، مؤسسات پژوهشی، رسانه‌ها و تمامی تولیدکنندگان و کاربران آمارهای رسمی دعوت کرده است، به‌نوبه خود نسبت به برجسته‌سازی ارزش و اهمیت آمار در رفع چالش‌های زمان ما اقدام کنند.

امسال، علاوه بر روز جهانی آمار، جامعه آماری جهان، نشست مجازی جهانی داده سازمان ملل متحد را از ۱۹ تا ۲۱ اکتبر ۲۰۲۰ (۳۰-۲۸ مهر ماه) برگزار می‌کند. این نشست مجازی، فرصت به‌موقع و مناسبی را برای شناسایی و پشتیبانی از کار سخت آماری در سراسر جهان برای در دسترس قرار دادن داده‌های قابل اعتماد، با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی و ایجاد اکوسیستم‌های داده‌های قوی‌تر و مقاوم‌تر فراهم می‌کند.

۵ سال یکبار در تقویم سازمان ملل متحد به عنوان روز جهانی آمار نامگذاری شود.

دومین دوره نامگذاری روز جهانی آمار، مصادف با ۲۰ اکتبر سال ۲۰۱۵ بود که از سوی سازمان ملل متحد با شعار «داده بهتر، زندگی بهتر» برگزار شد و بان‌کی مون در پیامی که به این مناسبت صادر کرد، از همه کشورهای برای سرمایه‌گذاری در حوزه آمار و ارتقاء ظرفیت فنی و کشف منابع داده جدید و فرآیندهای نوآورانه، به‌منظور دستیابی به توسعه پایدار دعوت کرد.

امسال نیز علی‌رغم شیوع بیماری کووید-۱۹ در سراسر جهان، روز جهانی آمار با شعار «به‌هم پیوستن گیتی، با داده‌هایی که می‌توانیم به آنها اعتماد کنیم» از سوی سازمان ملل متحد جشن گرفته شد. آنتونیو گوترش، دبیرکل سازمان ملل متحد، در

با توجه به جایگاه و نقش کلیدی آمار در امر توسعه و پیشرفت کشورهای جهان، سازمان ملل متحد در سال ۲۰۱۰ بر اساس قطعنامه ۶۹ / ۲۸۲ مجمع عمومی این سازمان، روز ۲۰ اکتبر (مصادف با ۲۸ مهر ماه) را «روز جهانی آمار» با شعار «خدمت، حرفه‌ای‌گرایی و شرافت کاری» نام‌گذاری کرد و با این کار، توجه همگان را به اهمیت آمارها جلب کرد. دبیر کل وقت سازمان ملل متحد آقای بان‌کی مون، در بخشی از نامه اش به سران جهان گفت: «بیایید در این موقعیت تاریخی جشن بگیریم و به نقش آمار در توسعه اجتماعی و اقتصادی جوامعمان اذعان کنیم و برای تقویت توانایی‌های ملی آمار تلاش کنیم و منابع بیشتری را به آن اختصاص دهیم». در آن سال، ۱۰۳ کشور، روز ملی آمار را در کشور خود جشن گرفتند و پس از آن، مقرر شد این روز، هر

پیام معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع و رئیس کمیته آمار بخشی

وزارت آموزش و پرورش به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی

باسمه تعالی

با سلام و احترام؛

بدین وسیله، بر خود لازم می‌دانم روز ملی آمار و برنامه‌ریزی و تقارن آن با روز جهانی آمار را به همه بزرگواران و تلاشگران حوزه آمار و برنامه‌ریزی در تمامی دستگاه‌های اجرایی کشور عزیزمان ایران، تبریک و تهنیت عرض نمایم.

پیوند و ارتباط بین دو مقوله آمار و برنامه‌ریزی، کاملاً جامع و مانع در بیانات مقام معظم رهبری (مدّ ظلّه‌العالی) اشاره شده است؛ «آمار پایه و اساس همه برنامه‌ریزی‌هاست». این جمله بسیار کوتاه، اما ژرف و پرمفهوم؛ کلید دستیابی به توسعه و تحول در هر کشوری محسوب می‌شود و برنامه‌ریزی مطلوب، بدون شک و تردید، مستلزم وجود نظام آماری کارا و اثربخش است.

وزارت آموزش و پرورش با تأسی و اقتدا به این گفتار ارزشمند و با الهام از شعار ملی «ورود به قرن جدید، با حکمرانی داده‌ها در نظام آماری نوین» درصدد است در سال جاری، به منظور ارتقای نظام آمارهای ثبتهی مبنا و با هدف انسجام و یکپارچگی داده‌ها در نظام آماری موجود، مجموعه اقداماتی را به‌طور مستمر و منظم در دستور کار خود قرار دهد؛ به‌نحوی که موجب تغییرات در دستیابی به توسعه آماری و پاسخگویی به نیازهای کاربران؛ اعم از سیاستگذاران، برنامه‌ریزان، پژوهشگران، معلمان، جامعه فرهنگیان و عامه مردم گردد.

نظام آموزش و پرورش در کشور به‌عنوان یکی از دستگاه‌های پیشرو در امر نظام آمارهای ثبتهی، نقش بسیار برجسته‌ای در دستیابی به توسعه عدالت آموزشی مبتنی بر سند تحول بنیادین در نظام آماری کشور دارد و این امر، جز با همکاری و همدلی دستگاه‌های متولی امر آمار و برنامه‌ریزی و همکاران عزیزم در سایر بخش‌های وزارت آموزش و پرورش، محقق نمی‌گردد.

امید است با یاری خداوند متعال و همراهی شما بزرگواران فهیم، بتوانیم گامی ماندگار و ارزشمند در راه پیشرفت کشور عزیزمان برداریم.

علی‌الهیاریار ترکمن

معاون برنامه‌ریزی و توسعه منابع

و رئیس کمیته آمار بخشی وزارت آموزش و پرورش

در گفتگو با دکتر عبدالرحمن راسخ، رئیس انجمن آمار ایران مطرح شد:

تلاش برای ایجاد نظام آمارشناسی در تعامل با نهادهای مرتبط در حوزه آمار

چشم‌انداز را برای ما روشن کند و در درون این کمیته‌ها بتوانیم راه خودمان را ادامه داده و پیش ببریم، تشکیل دادیم؛ کمیته‌هایی مثل کمیته‌های آمار رسمی، کمیته رتبه‌بندی متخصصان آمار کشور، کمیته امور بین‌الملل، کمیته آمار دانان جوان، کمیته آموزش آمار مدرسه‌ای و همین‌طور کمیته آموزش آمار.

امیدواریم که در این دوره در کنار مسائل جاری انجمن؛ از جمله برگزاری سمینارها، کنفرانس‌ها، کارگاه‌ها و چاپ نشریه و کتاب، بتوانیم مسیر جدیدی را پیش رویمان باز کنیم؛ به خصوص با توجه به شعارهای امسال روز جهانی و روز ملی آمار و برنامه‌ریزی؛ که وظیفه سنگینی را بر عهده همه ما؛ اعم از انجمن آمار، مجموعه اساتید، آماردانان و آمارشناسان و همین‌طور دستگاه‌های ذیربط قرار داده است. شعار امسال تأکید بر تولید داده‌های قابل اعتماد و حکمرانی مبتنی بر داده‌ها را مورد توجه قرار داده است.

اگر اجازه بفرمایید، گفتگو را از حوزه مسئولیت جنابعالی شروع می‌کنیم؛ انجمن آمار که در مدتی که حضرت‌عالی مسئولیت آن را برعهده داشته‌اید، چه اقدامات جدی‌ای را در حوزه‌های آماری کشور انجام داده و چه چشم‌اندازی پیش روی انجمن برای سال‌های آینده قرار دارد؟

با سلام خدمت همه همکاران، دانش‌آموختگان و کاربران آمار در کشور.

دوره مدیریت اینجانب به‌همراه هیئت مدیره فعلی در انجمن آمار، از مهر ماه امسال شروع شده و تازه در ابتدای راه است. در این مدت، ما آنچه در یکی دو دوره گذشته اتفاق افتاده بود را مرور کردیم و شرایطی که باید در دو سال آینده در پیش داشته باشیم را مورد بررسی قرار دادیم. در این بین، جلساتی را با همکاران هیئت مدیره داشتیم. کمیته‌های مختلفی هم که بتواند

البته خوشبختانه علی‌رغم مشکلات زیادی که ویروس کووید ۱۹ برای همه کشورهای به وجود آورده، اماتوانسته است فرصت‌هایی را هم ایجاد کند. مانند فرصت‌های برگزاری کارگاه‌های مجازی؛ که قبلاً کمتر رایج بوده است. امیدواریم برنامه‌ریزی‌هایی را داشته باشیم و بتوانیم از این طریق، ارتباط و تعامل بیشتر با همکاران خارج از کشور (هر چند که این ارتباط الان هم تا حدودی وجود دارد) و با کمک سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی، سیستمی را ایجاد کنیم که کارگاه‌های بیشتری داشته باشیم. با این امید که این کارگاه‌ها بتواند تأثیر خودش را از طریق برگزاری دوره‌ها برای اعضای هیئت علمی داشته باشد؛ چیزی شبیه بازآموزی‌هایی که سازمان نظام پزشکی برای همکاران پزشک و یا رشته‌های وابسته به پزشکی وزارت بهداشت انجام می‌دهند. در نهایت، امیدواریم بتوانیم بخشی را تعریف کنیم که مسیری را برای ارتقای دانش همکاران و متخصصین این رشته فراهم آورد.

در حال حاضر، تعامل شما که به‌عنوان انجمن یا جمعی از متخصصین حوزه آماری به صورت مستقل فعالیت می‌کنید با مراکز رسمی داخل کشور؛ مثل مرکز آمار ایران یا مراکز علمی‌ای مثل پژوهشکده آمار که زیر نظر وزارت علوم تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند، به چه شکلی است و این تعاملات، چه دستاوردهایی برای جامعه آماری کشور داشته و یا خواهد داشت؟

واقعیت این است که تعامل وجود دارد، ولی نه در آن سطح که انتظار می‌رود. درست است که انجمن آمار، یک حلقه واسط بین بخش دانش‌آموختگان دانشگاهی و دستگاه‌های اجرایی است و می‌تواند به‌عنوان واسط میان آنها عمل کند، ولی در شرایط مطلوب قرار نداریم. امیدواریم در این دوره بتوانیم این تعامل را از طریق همین چند موردی که اشاره شد؛ مثل تأسیس نظام آمارشناسی یا ایجاد رتبه‌بندی، بسط دهیم و سازوکاری را ایجاد کنیم که همکاران بتوانند ارتباط نزدیک‌تری با این دستگاه‌های اجرایی داشته باشند. صحبت‌های اولیه‌ای را هم در همین فرصت کوتاه با مسئولین پژوهشکده آمار از جمله آقای دکتر شباک، رئیس پژوهشکده داشته‌ایم و انشالله بتوانیم در فرصت پیش‌رو، سازوکار مفیدی را فراهم کنیم. از جمله اقدامات خوبی که در این تعاملات انجام شده است، تصویب شعار روز آمار و برنامه‌ریزی امسال با عنوان «ورود به قرن جدید،

امیدواریم که انجمن آمار هم بتواند به کمک سایر دستگاه‌ها گام‌های مؤثری را در این زمینه بردارد، هر چند کارهایی هم از قبل انجام شده است؛ مثل تلاش برای ایجاد سازمان نظام آمارشناسی و یا در کنار آن تلاش برای ایجاد یک مجمع یا یک نظام صنفی که حداقل بتواند اقدام به رتبه‌بندی همکاران (منظور از همکاران اعم از تمام دانش‌آموختگان آمار و یا مرتبطین با رشته آمار است) بنماید. آنچه بر آن تأکید داریم ساختاری است مشابه با سازمان نظام مهندسی یا سازمان نظام پزشکی موجود است که بتوانیم در یک جمله، کار را به کاردان بسپاریم و اگر قرار است داده‌ای قابل اعتماد داشته باشیم، توسط متخصصین و افراد قابل اعتماد تولید شود. همچنین اگر قرار است تحلیل قابل اعتمادی داشته باشیم، این کار توسط آنهایی که رتبه‌بندی شده و صلاحیتشان تایید شده است، انجام شود.

حضرتعالی به‌عنوان کسی که سال‌هاست در حوزه مطالعات آماری - چه در حوزه آموزش و چه در حوزه اجرا - فعالیت داشته‌اید، جایگاه کنونی رشته آمار را در ایران نسبت به سایر رشته‌های علمی، چگونه ارزیابی می‌کنید؟

قطعاً رشته آمار از جایگاه خوبی؛ هم در کشور و هم در سطح بین‌المللی برخوردار است و از جمله رشته‌هایی است که سازمان‌های مختلف از آن استفاده می‌کنند و فارغ‌التحصیلان این رشته را به کار می‌گیرند و مراکز مرتبطی دارند. فعالیت همکاران بنده در قالب طرح‌های مختلف در داخل کشور هم نمودی از این موضوع است. ضمن اینکه متخصصان این حوزه، در زمینه چاپ مقاله هم به‌خوبی در سطح مجلات بین‌المللی فعال هستند، اما اتفاقی که باید بیفتد و متأسفانه صرفاً مختص رشته آمار هم نیست و اغلب رشته‌ها هم همین مشکل را دارند، این است که به‌نوعی در مجموعه وزارت علوم، فضای بازآموزی کمتری برای متخصصین و کارشناسان وجود دارد؛ به‌خصوص با توجه به مشکلات موجود و تأثیر آن بر استفاده از فرصت‌های مطالعاتی و یا ادامه تحصیل در خارج از کشور، این‌گونه مرادوات و آشنایی با پیشرفت‌های جهانی علوم مختلف یک‌مقدار محدود شده است و لذا مسئله بازآموزی، در شرایط حال حاضر، ضرورت زیادی دارد و نیاز است که همکاران ما در داخل کشور بتوانند با بخش‌هایی از علم آمار که در سال‌های اخیر در دنیا مطرح شده، از طریق بازآموزی آشنایی بیشتری پیدا کنند.

آن بحث Big Data و حکمرانی اطلاعات پررنگ است. انجمن آمار با توجه به این تحولی که در جهان رخ داده و پیش روی ما هم هست، چه رویکردی را اتخاذ خواهد کرد؟

قطعاً ما هم علی‌رغم این که دوره جدید را تازه شروع کرده‌ایم، روی این موضوع تمرکز خواهیم کرد. در حال حاضر، یکی از کمیته‌هایی که در حال فعال کردن آن هستیم، کمیته آمار رسمی است که در دومین جلسه هیات مدیره انجمن آمار به تصویب رسیده است و وظایفش را هم وسیع‌تر کرده‌ایم و نام جدید آن را هم به «کمیته همکاری‌های مشترک آمار رسمی» تغییر داده‌ایم. ما قطعاً برنامه‌ریزی خواهیم کرد که در این جهت حرکت کنیم؛ چاره‌ای جز این نیست. وقتی کشور مصمم است که در این جهت حرکت کند، ما هم به‌عنوان مجموعه انجمن، قطعاً همکاران دانشگاهی را ترغیب خواهیم کرد که در این جهت حرکت کنند و یا به‌نوعی، کمک خودشان را با برنامه‌ریزی داشته باشند.

ضمن تشکر از فرصتی که در اختیار ما قرار دادید، با توجه به اینکه در آستانه روز جهانی آمار و روز آمار و برنامه‌ریزی قرار داریم، اگر مطلبی به نظرتان می‌رسد که نیاز است به خوانندگان این مصاحبه منتقل شود، بفرمایید.

انجمن آمار در سال ۱۳۶۹ به کمک اساتید ما و همکاران قدیمی که تعداد زیادی از آنها اساتید خود بنده و سایر اعضای هیئت مدیره فعلی هستند، تشکیل شده و امسال سی‌امین سال تأسیسش را پشت سر می‌گذارد. خوشبختانه، انجمن در این سال‌ها فعالیت‌های خوبی داشته است، اما متأسفانه برخی از این همکاران که اساتید صاحب‌نامی در این حوزه هستند و در تأسیس انجمن هم نقش داشته‌اند، در حال حاضر در بین ما نیستند و لازم می‌دانم در این فرصت، یاد و خاطره این عزیزان را که پایه‌گذار انجمن بوده‌اند، گرمی بدارم و برای خانواده‌های این عزیزان آرزوی سلامتی دارم. از جمله این عزیزانی که سال گذشته از میان ما رفتند؛ آقایان دکتر جواد بهبودیان، دکتر محمدرضا مشکانی و همین‌طور دکتر سقراط فقیه‌زاده بودند و از بانیان اولیه انجمن آمار هم می‌توان به آقای دکتر ناصررضا ارقامی هم اشاره کرد که دیگر در بین ما نیستند. امیدوارم کسی از قلم نیافتاده باشد و برای بقیه همکاران آرزوی سلامت در این شرایط بحرانی ناشی از شیوع ویروس کرونا دارم.

با حکمرانی داده‌ها، در نظام آماری نوین» است که از سوی مرکز آمار ایران پیشنهاد شد و مهم این است که دستگاه اجرایی آن را پیشنهاد کرده و قطعاً مفید است.

به‌نظر می‌رسد که پژوهشکده آمار با توجه به جایگاه علمی و آموزشی مستقلی که دارد، می‌تواند نقش بسزایی در تسهیل‌گری میان انجمن و نهادهای رسمی داشته باشد، نظر شما در این خصوص چیست؟

قطعاً همین‌طور است؛ به‌لحاظ اینکه انجمن یک نهاد علمی است و به‌همین دلیل، از طریق پژوهشکده بیشتر می‌توانیم ارتباطمان را با مرکز آمار؛ به‌عنوان متولی اصلی آمار کشور برقرار کنیم. قطعاً ما از این طریق، می‌توانیم مسائل مشترک بینمان را بیشتر مطرح کرده و به مرکز آمار منتقل کنیم.

با توجه به شناختی که حضرت‌عالی از وضعیت رشته آمار و جایگاه آن در ایران دارید، به نظرتان اگر بخواهیم نقاط قوت و ضعف پیش‌روی این رشته را در ایران برشماریم، این نقاط چیست؟

یکی از ضعف‌های ما، ضعف عام گرایش به مجموعه رشته‌های علوم پایه است و ما هم از این موضوع مستثنی نیستیم و امید داریم راهکاری برای این موضوع داشته باشیم. کارگروه تخصصی آمار در کنار سایر کارگروه‌های تخصصی علوم پایه در وزارت علوم، به نوبه خود برای رفع این مشکلات، تلاش‌هایی را انجام می‌دهد، اما باید به این نکته توجه داشت که بخشی از موضوع در اختیار کارگروه‌هاست نه تمام موضوع. انجمن آمار هم تلاش خودش را انجام داده است، ولی کماکان یکی از ضعف‌های عمده ما همین موضوع است که گرایش به علوم پایه خیلی ضعیف شده است. در مقابل این نقطه ضعف، نقطه قوتمان، امید به آینده و امید به همکاری است که در این دوره ما را همراهی می‌کنند؛ به‌خصوص همکاران جوانی که در این دوره در هیئت مدیره انجمن همراه ما هستند و ان‌شاءالله بتوانیم حرکت پایه‌ای را ایجاد کنیم که قطعاً با امید، می‌توانیم کارهایی را انجام دهیم.

در صحبت‌هایتان به شعاری که مرکز آمار برای روز آمار و برنامه‌ریزی امسال پیشنهاد داده، اشاره کردید. مستحضر هستید مرکز آمار در حال یک پوست‌اندازی در بحث سرشماری و به‌روزرسانی نظام آماری به‌سمت ثبتي‌مبناست که در قالب نوین‌سازی نظام آماری در حال اجرا می‌باشد و در

به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی
از سوی دفتر ریاست، روابط عمومی و همکاری‌های بین‌الملل منتشر شد:

گزارش اجتماعی مرکز آمار ایران (از آبان ۹۸ تا آبان ۹۹)

توسط اعضای محترم هیأت دولت فراهم شده بود، لیکن این امر مهم نیازمند تعامل و مشارکت همه جانبه ارکان نظام اداری و دستگاه‌های اجرایی به ویژه همکاری در ارسال ریز داده‌ها به مرکز آمار ایران است تا از طریق تجمیع و یکپارچه‌سازی داده‌های اداری دستگاه‌ها و نگهداری آن‌ها در یک محیط امن با رعایت اصول محرمانگی، موجبات افزایش کارایی و بهره‌وری نظام آماری و بالتبع توسعه کشور فراهم شود.

در عصر حاضر که «گذار از نظام آمارهای سنتی به نظام آمارهای ثبتي مبنا» تنها گزینه پیش روی تمام کشورها در عرصه تولید و انتشار داده‌ها و اطلاعات آماری است. مرکز آمار ایران نیز همگام با نظام‌های آماری جهانی، این رویکرد را سرلوحه فعالیت‌های خود قرار داده و جهش نظام آماری به سمت آمارهای ثبتي در دستور کار اصلی این مرکز بود. بسترسازی حقوقی و قانونی این امر مهم از سال ۹۶ با ابلاغ دو بخشنامه

از مهمترین اقداماتی که در راستای اجرای تکالیف مندرج در برنامه ملی توسعه آمار کشور در این سال انجام شد می‌توان به تصویب پیش‌نویس قانون آمار کشور در شورای عالی آمار اشاره کرد که بررسی و تصویب آن در دولت و مجلس در حال پیگیری است. از دیگر الزامات اجرای این برنامه در سال ۱۳۹۸، تهیه فهرست آمارهای رسمی بود که توسط مرکز آمار ایران و با همکاری دستگاه‌های اجرایی تدوین شد. این فهرست با ذکر دقیق عنوان و مرجع تهیه‌کنندگان، آماده ارائه در شورای عالی آمار است تا پس از تصویب در این شورا، تقسیم کار ملی در حوزه آمار رسمی به شیوه بهتری انجام گیرد. فهرست آمارهای رسمی از هدر رفت منابع و رفع موازی کاری جلوگیری کرده و موجب بالابردن کیفیت آمارهای رسمی خواهد شد. همچنین نظر به اینکه ارتقای کیفیت زمانی حاصل می‌شود که چارچوب کیفیت به خوبی در دستگاه‌ها پیاده شود، چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی در نظام آماری کشور نیز بر اساس تکالیف این برنامه به صورت یکپارچه و با نظر گرفتن ظرفیت‌های موجود و شرایط نظام آماری و نیز با توجه به آخرین استانداردهای بین‌المللی با همکاری یازده دستگاه اجرایی، تهیه و در تاریخ ۱۳۹۸/۸/۱۸ و هم‌زمان با روز ملی کیفیت، به دستگاه‌های اجرایی کشور ابلاغ شد. پس از این پیاده‌سازی، مرحله اعطای نشان کیفیت به آمارها مطرح می‌شود و آمارهایی که در پایگاه اطلاعات آماری کشور به عنوان آمار رسمی منتشر می‌شوند، باید در فرآیند ارزیابی و دریافت نشان کیفیت قرار بگیرند. با تحولاتی که در این سال در نظام آماری کشور رخ داده، چشم‌اندازی برای مدیران با هدف تصمیم‌سازی و ایده‌پردازی بهتر فراهم شده و آمار به عنوان رکن اساسی حکمرانی

مرکز آمار ایران به‌عنوان مرجع رسمی تولید، انتشار آمار رسمی و استقرار نظام آمارهای ثبتي مینا، با رعایت اصول بنیادین آمارهای رسمی است. از بندهای مهم برنامه ملی آمار فرهنگ سازی برای مشارکت مردم در ارائه اطلاعات به مرکز آمار و اعتمادسازی می‌باشد و فرهنگ آماری در تحکیم زیربنای توسعه علمی و فرهنگی و گسترش و تعمیق ارتباطات، تحقیقات و آموزش، تجزیه و تحلیل و استفاده مطلوب از اطلاعات جایگاه ویژه‌ای دارد. مرکز آمار ایران در راستای گسترش و تسهیل دسترسی به آمارهای رسمی، ارتقای آگاهی و اعتماد عمومی و ترویج و اشاعه کاربرد و تفسیر صحیح آمار تمام تلاش خود را به کار می‌گیرد، تا با برگزاری برنامه‌ها و نشست‌هایی در ارتقای فرهنگ و کیفیت نتایج آماری نقش خود را ایفا کند.

بدون شک مرجعیت مرکز آمار ایران و گذار از نظام آماری سنتی به نظام آماری ثبتي مینا دو رکن اصلی مدرن سازی نظام آماری است که با همت و تلاش رؤسای سابق، کارشناسان متخصص حرفه‌ای این مرکز و همکاران استانی، به دست آمده و نقطه عطفی در کارایی نظام آماری کشور محسوب می‌شود. از این رو شعار مرکز آمار در فرآیند مدرن‌سازی نظام آماری، همگرایی ملی است و برای سرعت بخشیدن و محقق شدن آن نیازمند هم‌افزایی و همیاری ملی هست تا ضمن پیشبرد اهداف این نظام، روند تولید آمار در کشور ارتقاء یافته و زمینه افزایش بهره‌وری نظام آماری به گونه‌ای فراهم شود که محصولات آماری بیشتر همراه با پوشش جغرافیایی گسترده‌تر و البته با صرف منابع کمتر تولید شوند. مرکز آمار ایران نیز جهت اعتلای این جایگاه، اجرایی شدن ده محور اصلی را در سال ۱۳۹۸ هدف‌گذاری کرد تا گام مهمی در این راستا برداشته شود. این محورها عبارتند از: تعامل و ارتباط با نظام آماری کشور، مدرن سازی نظام آماری کشور، تهیه فهرست آمارهای رسمی کشور، افزایش توان فنی و کارشناسی کارکنان مرکز آمار ایران، ایجاد پایگاه ملی اطلاعات آماری ایران، توانمندسازی دستگاه‌های اجرایی، استفاده مؤثر از ظرفیت‌های ارکان نظام آماری کشور، تهیه و اجرای نقشه راه رفع خلأهای آماری، برنامه‌ریزی و اجرای فعالیتهای هدفمند برای تقویت و تأمین نیازهای علمی و پژوهشی و آموزشی نظام آماری، پیش‌بینی شاخص‌های کلان اقتصادی و اجرای سایر احکام برنامه ملی توسعه آمار (۱۴۰۰-۱۳۹۶).

(center) توجه ویژه و خاص به داده‌های ثبتی و ثبت‌های اداری و حرکت به سمت ثبتی مبنا کردن فعالیت‌ها، را بکار بست.

همچنین در راستای تغییر رویکرد نظام آماری کشور به سمت مدرن‌سازی و استقرار نظام جامع ثبت‌های آماری (ایران استارز)، ثبتی مبنا کردن فرآیند جمع آوری اطلاعات سرشماری نفوس و مسکن در سال ۱۴۰۵، هیئت وزیران در جلسه روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۲۴ به استناد قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور و در راستای نوسازی نظام آماری و با هدف افزایش سرعت و کاهش هزینه اجرا و نیز کاهش بار پاسخگویی، با تشکیل «ستاد ملی سرشماری عمومی نفوس

و مسکن ثبتی مبنا» موافقت کرد. بر این اساس، مرکز آمار ایران مکلف است نسبت به تشکیل این ستاد به ریاست رییس سازمان برنامه و بودجه کشور و عضویت دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط، اقدام و سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۴۰۵ را با رویکرد ثبتی مبنا و پس از آن در دوره‌های زمانی معین اجرایی نماید. هم‌چنین، مطابق این تصمیم، کلیه وزارت‌خانه‌ها، سازمان‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و نهادهای عمومی غیردولتی مکلفند ضمن همکاری کامل با مرکز آمار ایران، هر نوع ریزداده و اطلاعات آماری مورد نیاز را در چارچوب قانون مرکز آمار ایران، بدون مطالبه ما به ازاء در اختیار مرکز آمار ایران قرار دهند.

این مجموعه با هدف فرهنگ سازی و توسعه مراودات اجتماعی در مرکز آمار ایران، اخبار مربوط به حضور و نشست‌ها، تفاهم نامه، ارتباط با رسانه‌ها و مصاحبه‌ها را از آبان ۹۸ تا آبان ۹۹ منعکس می‌نماید.

شایسته، نقش مهم و حیاتی خود را ایفا خواهد کرد. از دیگر دستاوردهای این سال به تهیه سری زمانی حساب‌های ملی و تهیه کامل‌ترین سری زمانی در کشور (سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۴۰) و گزارش نوین سازی آمارهای تحقیق و توسعه می‌توان اشاره کرد که در مراسم گرامیداشت چهل و یکمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و با حضور معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد ملی نخبگان رونمایی شد. لازم به ذکر است در این سال محاسبه‌گر تورم با استفاده از تکمیل سری زمانی شاخص قیمت مصرف‌کننده برای سال‌های ۱۳۱۵ تا ۱۳۹۸، برای اولین بار از طریق درگاه ملی آمار و به صورت برخط، در دسترس کاربران آماری قرار گرفت.

مرکز آمار ایران در اسفند سال ۱۳۹۸ و بهار سال ۱۳۹۹ با تدوین برنامه عملیاتی مناسب برای اجرای طرح‌های آماری و در شرایط همه‌گیری شیوع ویروس کووید نوزده، لازم دانست تا اطلاعاتی درباره ابتکارات و اقدامات اتخاذ شده از سوی مراکز ملی آماری سایر کشورها یا توصیه‌ها و دستورالعمل‌های ارائه شده از سوی مراجع بین‌المللی را از طریق برقراری تعامل مستقیم با این مراجع دریافت کند و بدین منظور، بررسی جامعی در خصوص اقدامات سایر کشورها در زمینه‌ی مقابله با پیامدهای این بحران جهانی و تأثیرات آن بر فرآیندهای آماری و تداوم فعالیت‌های مراجع ملی آمار به عمل آورد و مهمترین و متداولترین راهکارها را برای طرح‌های آماری مانند روش‌های بی‌نیاز از تماس چهره به چهره مأموران و پاسخگویان، حذف عملیات میدانی و جایگزین کردن روش‌های سنتی با بهره‌وری بالاتر در جمع آوری طرح‌های نوین آماری نظیر آمارگیری تلفنی از طریق ۲۱۲۱، آمارگیری تلفنی با کمک رایانه (CATI) و آمارگیری‌های تحت شبکه (اینترنتی) با کمک رایانه (CAWI) و (call

گزارش تعداد اخبار انعکاس یافته از فعالیت‌های مرکز آمار ایران در رسانه های مختلف کشور

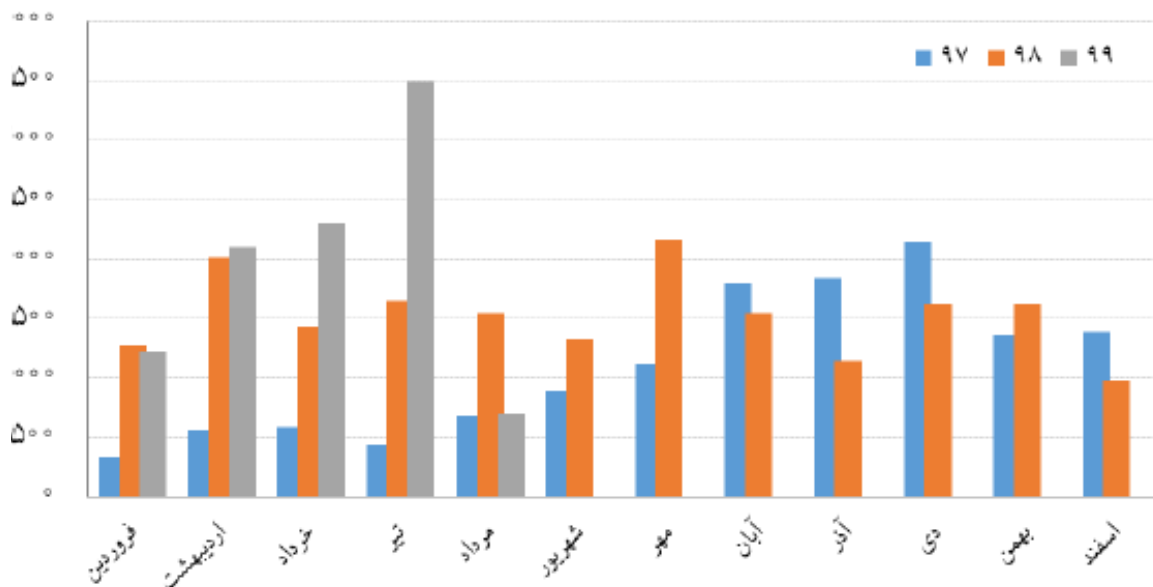

بررسی روند اخبار منتشر شده در خصوص فعالیت های مرتبط با مرکز آمار و نتایج طرح های آماری نشان می‌دهد که اخبار انعکاس یافته در خصوص مرکز آمار در رسانه ها خواه بصورت مستقیم همراه با آرایه گزارش های مبسوط و خواه بصورت غیر مستقیم (اشاره کوتاه) از ابتدای سال ۹۷ تا ابتدای مرداد ۹۹ غالباً بصورت افزایشی بوده است یعنی در مجموع تعداد اخبار منعکس شده از مرکز آمار در رسانه های مختلف (آنلاین و چاپی) در سال ۹۸ در مقایسه با سال ۹۷ رشد محسوس تری داشته است.

در سال ۹۷ مجموعاً تعداد ۱۳۱۴۰ خبر، در سال ۱۳۹۸ تعداد ۱۸۲۹۹ خبر و از ابتدای سال ۹۹ تا ۸ مرداد تعداد ۹۸۲۶ خبر مرتبط با طرح های آماری مختلف مرکز آمار در رسانه های مختلف کشور منتشر شده است، به گونه ای که آمارهای منتشره از مرکز آمار در رسانه ها در سال ۹۹ هم تا کنون رکورد بی سابقه ای زده است. از سوی دیگر بررسی موضوعات و تم های خبری مربوط به مرکز آمار نمایانگر این است که جهت گیری و سوگیری رسانه ای در موضوعات مختلفی نظیر تورم، بیکاری، جمعیت و سرشماری، رشد اقتصادی و ... غالباً بصورت مثبت و خنثی بوده است و تنها موارد اندکی از انتقادات تند و برآمده از اهداف جناحی و سیاسی را در خصوص آمارهای رسمی مرکز آمار می توان در رسانه ها یافت. در نمودار ۱ روند خبرها از سال ۹۷ تا ۹۹ آمده است.

نمودار ۱- مقایسه تعداد اخبار انعکاس یافته از مرکز آمار در رسانه های کشور از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا مرداد سال ۱۳۹۹

درگاه ملی آمار

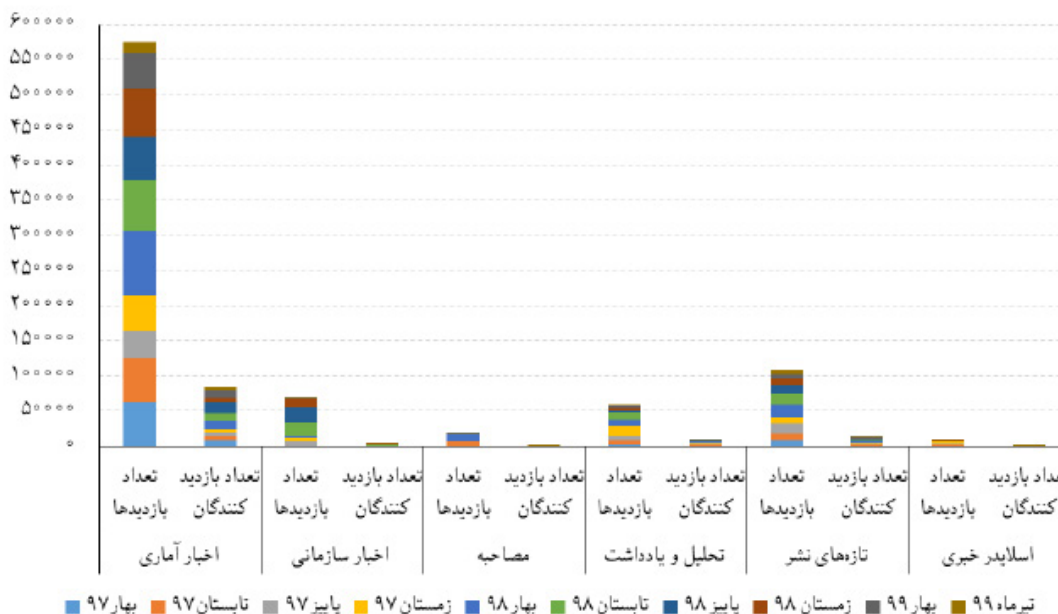
درگاه ملی آمار اولین دروازه دسترسی به اطلاعات آماری مرکز آمار ایران است و طی سال ۱۳۹۸ حدود بیش از ۳ میلیون بازدید داشته است. از سال ۹۷ تا ۹۹ اخبار آماری، اخبار سازمانی، مصاحبه، تحلیل و یادداشت، تازه‌های نشر، اسلایدر خبری در جدول شماره ۲ آمده است که تعداد بازدیدها و بازدیدکنندگان روند افزایشی در مقایسه با سال‌های قبل داشته است.

جدول شماره ۱- میزان بازدید گروه‌های خبری درگاه ملی آمار به تفکیک فصل از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان تیرماه سال ۱۳۹۹

بازه زمانی	اخبار آماری		اخبار سازمانی		مصاحبه		تحلیل و یادداشت		تازه‌های نشر		اسلایدر خبری	
	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها	تعداد بازدیدکنندگان	تعداد بازدیدها
بهار سال ۱۳۹۷	۶۲۲۱۶	۸۲۹۷	*	*	*	*	۱۸۱۲	۱۱۵۹	۸۶۹۹	۱۳۴۶	۹۶۸	۸۷
تابستان ۱۳۹۷	۶۳۰۶۶	۵۸۸۷	*	*	۶۶۱۷	۲۷	۷۱۸۹	۱۲۶۶	۱۰۰۴۹	۱۵۲۹	۱۵۲۰	۱۳۲
پاییز ۱۳۹۷	۳۹۱۴۰	۴۷۲۵	۳۹۳	۷۳	۴	۵۱۵۲	۱۰۵۸	۱۳۸۱۴	۱۵۳۲	۱۵۸۴	۱۴۵	
زمستان ۱۳۹۷	۴۹۹۰۳	۵۱۵۴	۳۵۶	۹۲۸	۹۴	۱۵۷۵۸	۱۹۸۹	۸۴۴۸	۷۱۱	۲۷۵۹	۱۵۳	
بهار سال ۱۳۹۸	۹۲۲۴۴	۱۱۶۹۸	۳۸۸۳	۲۱۱	۱۰۴۵۴	۴۵۸	۷۴۴۴۵	۹۵۸	۱۸۴۱۲	۱۹۶۹	۳۹۹	۹۶
تابستان ۱۳۹۸	۷۰۹۰۷	۱۰۹۵۸	۱۸۷۶۸	۷۴۸	۱۷۳	۱۰۴۲۲	۹۵۳	۱۵۶۵۹	۱۶۵۸	۲۶۲	۱۰۲	
پاییز ۱۳۹۸	۶۲۶۳۸	۱۵۶۳۵	۲۲۳۰۲	۹۶۲	۱۵۵	۲۷۶۴	۴۲۵	۱۰۹۸۲	۱۰۲۵	۲۲۶	۱۱۴	
زمستان ۱۳۹۸	۶۷۵۲۸	۶۱۸۶	۱۰۱۹۳	۴۲۱	۱۶۸	۴۷۲۴	۶۰۶	۹۱۶۸	۹۸۶	۱۳۶	۵۸	
بهار سال ۱۳۹۹	۵۱۶۸۳	۱۰۷۵۷	۱۶۹۳	۳۳۸	۱۹۶	۳۲۷۱	۹۰۵	۷۴۳۱	۲۰۹۲	۱۳۲۶	۱۸۴	
تیرماه ۱۳۹۹	۱۵۴۶۳	۵۱۶۷	۶۵۲	۱۳۳	۱۲۴	۸۶۳	۳۷۰	۵۲۳۸	۶۴۰	۱۲۲	۲۱	

نگاهی کلی به آمار بازدیدها از بخش‌های مختلف خبری درگاه ملی آمار همانطور که در نمودار شکل ۲ آمده است، نشان می‌دهد: حجم اخبار و مطالب خبری مرکز آمار ایران در سال ۹۸ نسبت به سال ۹۷ رشد چشمگیری داشته است، متناسب با افزایش ارائه محتوای خبری در درگاه ملی آمار، بازدید کاربران از آن به صورت فزاینده رشد کرده است. با شیوع مباحث مختلف اقتصادی در رسانه‌ها بلافاصله مراجعه کاربران به بخش محتوای خبری درگاه ملی آمار افزایش می‌یابد. میزان مراجعه کاربران به بخش ارائه تحلیل‌های آماری، و مقایسه آن با سایر بخش‌ها نشان می‌دهد با وجود محتوای تخصصی و مفصل آن، مورد توجه و استناد کاربران قرار می‌گیرد.

نمودار شماره ۳ میزان بازدید گروه‌های خبری درگاه ملی آمار به تفکیک فصل از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا پایان تیرماه سال ۱۳۹۹

اقدامات انجام گرفته در جهت توسعه و بروزرسانی درگاه ملی آمار در این سال به شرح زیر است:

- درج حدود ۲۳۴ عنوان نشریه، چکیده و گزارش آماری
- بهنگام‌رسانی بیش از ۳۸۷ عنوان جدول آماری اعم از سری‌های زمانی و سایر جداول
- توسعه محتوایی و ایجاد تغییرات در بخش شناسنامه خدمات در درگاه ملی آمار و تبدیل آن به گزینه خدمات الکترونیکی
- درج مجموع ۳۸۱ عنوان خبر در سال ۱۳۹۸ در بخش اخبار مرکز
- درج فرم نظرسنجی با ۱۲ سوال گروه‌بندی شده و موضوعی در خصوص چیدمان، گرافیک، بهنگام‌رسانی و محتوای درگاه ملی آمار
- توسعه محتوایی سامانه سالنامه آماری شامل به‌روزرسانی و تکمیل سری زمانی سالنامه‌های موجود در سامانه مذکور (درج ۲۱۰ عنوان سالنامه آماری کشوری و استانی جدید در سال ۱۳۹۸)
- تغذیه و توسعه بخش داده‌های تصویری درگاه ملی آمار شامل درج ۲۹ عنوان اطلاع تصویری در قالب اینفوگرافیک جدید در بخش آمارهای موضوعی درگاه ملی آمار.
- اهم اقدامات در درگاه ملی آمار عبارتند از: انجام فعالیت‌های مقدماتی جهت مهاجرت به سایت جدید درگاه ملی آمار، راه‌اندازی سامانه خدمات اطلاع‌رسانی آماری در آبان‌ماه این سال مقارن با روز آمار و برنامه‌ریزی با تعداد بالغ بر ۱۱۳۰ عنوان محصول آماری اعم از نشریه چاپی، نشریه الکترونیک و بسته اطلاعاتی، راه‌اندازی بخش رادیو مجازی با ۵۸ عنوان فایل صوتی و نرم‌افزار محاسبه‌گر نرخ تورم با امکان محاسبه نرخ تورم ماهانه و سالانه به صورت آنلاین و بهنگام.

فهرست انتشارات سالانه مرکز آمار ایران

ردیف	نام نشریه
۱	سالنامه آماری کشور
۲	بررسی شاخص های عمده بازار کار
۳	شاخص های اهداف توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور
۴	گزارش فصلی اقتصاد ایران
۵	گزارش فصلی اقتصاد ایران
۶	اطلاعات پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های کشور
۷	اطلاعات قیمت و اجاره مسکن در نقاط شهری کشور
۸	نتایج آمارگیری از دستمزد نیروی انسانی شاغل در طرح های عمرانی
۹	نتایج آمارگیری از قیمت مصالح ساختمانی
۱۰	شاخص نهاده های ساختمان های مسکونی شهر تهران
۱۱	قیمت فروش محصولات و هزینه خدمات کشاورزی در مناطق روستایی کشور
۱۲	شاخص قیمت تولید کننده در ایران
۱۳	شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور
۱۴	نتایج طرح آمارگیری زراعت
۱۵	آمارگیری کشتاردام کشتارگاههای کشور
۱۶	نتایج آمارگیری از گاوداری های صنعتی کشور
۱۷	چارچوب مدیریت کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری ایران
۱۷	۲۰۱۶ طبقه بندی‌های آماری بین‌المللی برای آمارهای گذران وقت ایران بر اساس ICATUS
۱۹	نتایج آمارگیری از کارگاههای دارای فعالیت تحقیق و توسعه
۲۰	نتایج آمارگیری از گردشگران ملی
۲۱	نتایج طرح آمارگیری از کارگاههای بازرگانی و خدمات
۲۲	نتایج طرح آمارگیری از کارگاه های صنعتی ۱۰ نفر کارکن و بیشتر کشور
۲۳	نتایج آمارگیری از معادن در حال بهره برداری کشور

فهرست کتاب‌های منتشر شده در پژوهشکده ی آمار

ردیف	نام کتاب
۱	نمونه‌گیری: روش‌ها و کاربردها (ترجمه گیتی مختاری امیرمجدی)
۲	فرهنگ دانشنامه‌ی آمار (جلد اول)
۳	روش‌شناسی نمونه‌گیری و کاربردهای آن (ترجمه مسعود یارمحمدی)
۴	واژه‌ها و اصطلاحات آماری (ویرایش سوم)
۵	روش‌شناسی آمارگیری (محمد صالحی، محمدمبین جمال‌زاده)
۶	آشنایی با تحلیل سری‌های زمانی به کمک S-PLUS (مجتبی خزایی)
۷	نظریه و روش‌های نمونه‌گیری (ترجمه محمدرضا فقیهی)
۸	تحلیل چندمتغیره گسسته در مطالعات مقطعی و طولی (مجتبی گنجعلی، زهرا رضایی قهرودی)
۹	روش‌های برآورد کوچک ناحیه‌ای (ترجمه محمدرضا مشکانی)
۱۰	گزیده نماگرهای جمعیتی شهرهای کشور (بر اساس نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵)
۱۱	آمار محاسباتی: روش‌های بهینه‌سازی عددی (ترجمه محمدرضا مشکانی)
۱۲	استفاده از SAS در مدیریت داده‌ها، تحلیل آماری و گرافیک‌ها (ترجمه مجتبی گنجعلی، حمید عالی‌پور)
۱۳	آمارهای ثبتي مبنا: روش‌های آماری برای داده‌های اداری (ترجمه کاوه کیانی، عباس رضایی پندری)
۱۴	جمعیت‌شناسی ایران جلد اول و دوم (حبیب‌اله زنجانی، الهام فتحی و طه نوراللهی)
۱۵	دانشنامه‌ی جمعیت‌شناسی
۱۶	آمار رسمی (حمیدرضا نواب‌پور، محدثه صفاکیش، غلامرضا ایزدی)
۱۷	روش‌های آمارگیری (زهرا رضایی قهرودی، علیرضا زاهدیان، روشنگر علی‌اکبری صبا)
۱۷	سیستم حسابداری زیست‌محیطی - اقتصادی چارچوب‌محوری (ترجمه محمد غلامی، نادر حکیمی‌پور، محمدصادق علی‌پور، ایوب فرامرزی)
۱۹	روش‌های جمعیت‌شناختی برای سازمان‌های آماری (ترجمه محمد شیرینی، طه نوراللهی، عباس مرادی)
۲۰	چارچوب آمارهای فرهنگی یونسکو - ۲۰۰۹ (محمد غلامی، محمدصادق علی‌پور، ایوب فرامرزی)
۲۱	آشنایی با مفاهیم و روش‌های داده‌کاوی (عباس مرادی، جواد حسین‌زاده، اشکان شباک، کاوه کیانی و محمد شیرینی)

فهرست گزیده طرح‌های پژوهشی منتشر شده در پژوهشکده ی آمار

ردیف	نام طرح
۱	استانداردسازی متغیرهای آماری (سازمان بیمه سلامت ایران)
۲	سنجش اقتصاد دیجیتال (سال ۱۳۹۶)
۳	بررسی و تحلیل داده‌های طرح آمارگیری استفاده خانوارها و افراد از فناوری اطلاعات و ارتباطات با استفاده از گرسین چندسطحی
۴	استفاده از روش‌های نوین استنباط بیزی برای برآورد نرخ بیکاری ایران در نواحی کوچک
۵	یادگیری آماری و کاربردهای آن در آمار رسمی
۶	راه کارهای جهش تولید با تأکید بر نقش مرکز آمار ایران
۷	شاخص‌های عدالت جنسیتی
۸	استفاده از داده‌های آزاد در تولید آمار رسمی
۹	تحولات باروری در ایران از سال ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۵
۱۰	تحلیل آماری تأثیر همه‌گیری ویروس کرونا بر کسب و کارهای ایرانی بر اساس آمارگیری پیمایشی مبتنی بر وب
۱۱	شناسایی شاخص‌های رصد جهش تولید در بخش‌های عمده اقتصادی
۱۲	الگوی زندگی مادران و ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانوارها
۱۳	تهیه و تدوین استانداردهای حفظ و کنترل محرمانگی آمارها در نظام آماری ایران
۱۴	سازمان ملی آماری در نظام آماری مدرن، ساختارها، ویژگی‌ها و راهکارهای عملیاتی در ایران
۱۵	مطالعه و بررسی چگونگی اعطای نشان کیفیت آمارهای رسمی نظام آماری ایران و تهیه‌ساز و کارهای مناسب برای آن
۱۶	پیش‌بینی شاخص‌های بیکاری به تفکیک استان تا سال ۱۴۰۰
۱۷	مطالعه وضعیت اقتصادی، اجتماعی و جمعیتی سالمندان ایران
۱۷	حساب اقتصادی بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات (حساب اقماری) بازه زمانی ۹۷-۹۱
۱۹	نمونه‌گیری از جوامع نادر
۲۰	تهیه و تدوین حساب اقماری استان خوزستان به قیمت ثابت
۲۱	تهیه و تدوین حساب اقماری استان زنجان به قیمت ثابت
۲۲	تهیه و تدوین حساب اقماری استان آذربایجان شرقی به قیمت ثابت
۲۳	محاسبه‌ی حساب اقتصادی منطقه‌ی آزاد قشم
۲۴	تهیه‌ی حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۵ و سال ۱۳۹۶
۲۵	داده‌کاوی در آمار رسمی

فهرست گزیده گزارش‌های تحلیلی منتشر شده در پژوهشکده‌ی آمار

ردیف	نام گزارش
۱	نابرابری تورم بین دهک‌های درآمدی
۲	پدیده‌ی سالمندی جمعیت در ایران و آینده آن
۳	تأثیرافزایش قیمت خودرو بر تورم کل
۴	نگاهی به گذشته، حال و آینده جمعیت ایران
۵	ابعاد آماری مسئله جمعیت در ایران
۶	بررسی معاملات مسکن در شهر تهران به تفکیک منطقه با استفاده از داده‌های آزاد (سال ۱۳۹۸)
۷	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بین سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۰
۸	عملکرد بخش واقعی اقتصاد در نه ماهه سال ۱۳۹۸ و پیش‌بینی سال ۱۳۹۸
۹	شناسایی متغیرهای موثر بر سهم درآمد خانوارها از یارانه بر اساس آمارگیری هزینه و درآمد ۱۳۹۷
۱۰	شناسایی متغیرهای موثر بر اشتغال ناقص زمانی سال ۱۳۹۷
۱۱	پیش‌بینی نرخ تورم سالانه و نقطه‌ای تا پایان سال ۱۳۹۸ و سه ماهه اول ۱۳۹۹
۱۲	بررسی آمار و حوادث و تلفات جاده‌ای
۱۳	بررسی روند تغییرات تولید، مصرف و قیمت گوشت قرمز در کشور
۱۴	الگوی زندگی مادران و ویژگی‌های اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانوارها
۱۵	سنجش رضایت‌مندی مردم از عملکرد دستگاه‌های اجرایی سال ۱۳۹۷
۱۶	جمعیت شهری ایران و آینده‌ی آن با نگاهی به جمعیت کلان‌شهرها

روز جهانی آمار
20.10.2020
به هم پیوستن گیتی
با داده‌هایی که
می‌توانیم به آن‌ها
اعتماد کنیم

**روز آمار
و برنامه‌ریزی**
۱۳۹۹ / ۸ / ۱
ورود به قرن جدید
با حکمرانی داده‌ها،
در نظام آماری نوین

پژوهشکده آمار، به مناسبت هفته آمار و برنامه ریزی با همکاری انجمن آمار برگزار می کند:

میزگرد تخصصی

نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر سرشماری‌های ثبتی مینا و داده‌های مکانی

شرکت در میزگرد برای عموم آزاد است
لینک ورود:
<https://vc.edejo.ir/irstat/>

دکتر محسن محمدزاده
عضو هیئت علمی گروه آمار دانشگاه تربیت مدرس

دکتر زهرا رضایی قهرودی
عضو هیئت علمی گروه ریاضی، آمار و علوم کامپیوتر دانشگاه تهران

دکتر لیدا کلهری
عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار و مدیر گروه طرح‌های فنی و روش‌های آماری

زمان:
دوشنبه ۲۸ مهر ۱۳۹۹ (روز آمار و پژوهش)
ساعت ۱۳ الی ۱۵

برگزاری وبینار «نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر سرشماری های ثبتی مینا و داده‌های مکانی» در روز آمار و پژوهش

وبینار «نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی با تأکید بر سرشماری‌های ثبتی مینا و داده‌های مکانی» در قالب هفته آمار و برنامه‌ریزی از ساعت ۱۳ تا ۱۵ روز دوشنبه ۲۸ مهر ۱۳۹۹ به صورت مجازی با حضور دکتر محسن محمدزاده (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)، دکتر زهرا رضایی قهرودی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) و دکتر لیدا کلهری (عضو هیئت علمی پژوهشکده آمار) در پژوهشکده آمار برگزار شد.

کردند. همچنین لزوم استفاده از روش‌های نوین آماری و آشنایی با روش‌شناسی پیوند داده‌ها به عنوان حوزه مهمی در آمار رسمی، که فرصتی برای تولید آمارهای ثبتی و مه‌داده‌ها فراهم می‌کند را تشریح نمودند. اگر از اطلاعات پایگاه‌داده‌های موجود به دلیل حجم بالای آن و عدم آشنایی به روش‌های آماری برای

همبسته مکانی پرداختند. بنا بر این استفاده از ابزارها و روش‌های آماری مناسب و صحیح در تحقیقات و حل مسایل روز دنیا نقش بسزایی ایفا می‌کند. در ادامه دکتر زهرا رضایی با توجه به انقلاب داده‌ها و پیشرفت علم و تکنولوژی، به اهمیت استفاده بیشتر از داده‌ها در حوزه‌های مختلف اشاره

در ابتدای نشست، دکتر محسن محمدزاده ضمن اشاره به این که محققان معمولاً از روش‌های آماری در پژوهش‌های علمی برای گردآوری، خلاصه سازی، تحلیل و استنتاج از داده‌ها استفاده می‌کنند به توضیح چگونگی ایجاد خطا در تحلیل‌های آماری در صورت نادیده گرفتن الگوی همبستگی فضایی برای داده‌های

استفاده از آن‌ها، استفاده نشود، مسلماً از این ثروت هنگفت و نفیس در برنامه‌ریزی‌ها و مدیریت‌های کلان استفاده نخواهد شد. از طرفی در سال‌های اخیر از سوی سازمان‌های بین‌المللی توجه ویژه‌ای به تولید داده‌های مکان محور شده است.

در همین راستا دکتر لیدا کله‌ری ضمن معرفی موضوعات بنیادین که تولید داده‌های مکان محور برای آن‌ها ضرورت دارد، استانداردهای تولید چارچوب جهانی زمین آماری معرفی شده است، که یک روش مشترک برای به‌کارگیری داده‌های آماری و اداری از نظر مکانی فراهم می‌سازد را ارائه نمودند. در این میزگرد، با توجه به لزوم اجرای سرشماری ثبتی مبنای سال ۱۴۰۵، نحوه استفاده از روش‌های یادگیری آماری و اتصال رکوردها به عنوان ابزاری کارآمد برای انجام سرشماری ثبتی مبنای معرفی شد. بعلاوه ضمن اشاره به موضوعات بنیادین برای تولید داده‌های مکان محور، به اهمیت هر موضوع در برآورده کردن اهداف توسعه پایدار اشاره شد.

این میزگرد با تعامل و همکاری مرکز آمار ایران، انجمن آمار، پژوهشکده‌ی آمار، دانشگاه تربیت مدرس و دانشگاه تهران و حضور پژوهشگران دانشگاه، مدیران دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان برگزار شد. در این نشست فرصت مناسبی برای بحث و تبادل نظر در خصوص لزوم همکاری ساختارمند دستگاه‌های اجرایی با یکدیگر در قالب قانون آمار و همکاری روزافزون و هدفمند پژوهشگران و متولیان تولید داده فراهم شد.

در خصوص تولید داده‌های مکان محور، اشاره شد که در حال حاضر برخی دستگاه‌های اجرایی اطلاعات مکان محور تولید می‌کنند ولی ادغام و یکپارچه‌سازی اطلاعات در سطوح جغرافیایی کوچکتر از استان به دلیل پیروی از استانداردهای متفاوت در تولید داده‌ها وجود ندارد. همچنین به هدف اجرای سرشماری ثبتی مبنای سال ۱۴۰۵ اشاره شد، یکی از مهم‌ترین مراحل کار پاکسازی داده و بهبود کیفیت داده‌ها خواهد بود که در حدود ۷۵ درصد از حجم کل کار را به خود اختصاص می‌دهد. بنابراین هماهنگی در تولید داده‌ها علاوه بر تسریع در فرایند انجام کار، کیفیت داده‌ها را نیز بهبود خواهد داد. ارتباط بیشتر دستگاه‌های اجرایی در لوای قانون آمار و همچنین توسعه ارتباطات پژوهشگران و دستگاه‌های اجرایی با هدف انجام تحقیقات علمی و پیاده‌سازی روش‌های نوین در اعتلای نظام آماری از طریق افزایش کیفیت داده‌ها و اعتمادسازی از اهمیت بالایی برخوردار است. یکی دیگر از موضوعات مورد بحث در این نشست به‌کارگیری داده‌های آمار رسمی در پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و رساله دکتری دانشجویان است که علاوه بر توسعه پژوهش‌های کاربردی در حوزه آمار رسمی، منجر به افزایش سواد آمار رسمی دانشجویان و توانمندسازی آن‌ها برای فعالیت در دستگاه‌های اجرایی خواهد شد. برخی از منابع داده‌ها مانند داده‌های آمارگیری هزینه و درآمد، داده‌های آمارگیری

نیروی کار و دو درصد از داده‌های سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۹۵، در سایت مرکز آمار ایران در دسترس عموم قرار گرفته است اما دسترسی به برخی داده‌ها با دشواری و پیچیدگی همراه است. تعیین ساز و کار مناسب برای دستیابی محققین به داده‌های آمار رسمی با حفظ محرمانگی و در بازه‌های زمانی مناسب مورد بحث قرار گرفت و پیشنهاد شد داده‌های مربوط به سال‌های گذشته (پنج‌سال و قبل‌تر) در اختیار پژوهشگران قرار بگیرد. یکی از راهکارهای ارائه شده تشکیل تیم‌های کاری، هسته‌های پژوهشی، تعریف پروژه‌های مجزا با همکاری مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار و دانشگاه‌ها است. محورهای ذیل نتیجه مذاکره و تبادل نظرهای علمی در این نشست است:

۱. تاکید بر جلوگیری از موازی‌کاری در تولید داده‌ها و به‌کارگیری چارچوب استاندارد یکسان برای تولید داده‌ها و دستیابی به نظام یکپارچه آماری
۲. بررسی پایگاه‌های داده‌ها و تعیین اقلام نهایی سرشماری ثبتی مبنای ۱۴۰۵
۳. تاکید بر توسعه ارتباط دستگاه‌های اجرایی با مراکز پژوهشی دانشگاهی و انجمن‌های علمی مانند انجمن آمار ایران با هدف تحلیل داده‌های آمار رسمی
۴. استفاده از تکنولوژی جدید برای گردآوری داده‌ها
۵. به‌کارگیری روش‌های نوین تحلیل داده‌ها مانند علوم داده، یادگیری آماری، هوش مصنوعی، آمار فضایی و زمانی

روز آمار
و برنامه‌ریزی
۱۳۹۹ / ۸ / ۱
ورود به قرن جدید
با حکمرانی داده‌ها،
در تمام آمارنویین

دانشکده آمار، ریاضی و رایانه دانشگاه علامه طباطبائی
به مناسبت روز جهانی آمار، مقارن با روز آمار و برنامه‌ریزی
در کشور، برگزار می‌کند.

زمان:
سه‌شنبه ۲۹ مهرماه ساعت ۱۳ الی ۱۵

لینک ورود به وبسار:
<https://meeting.iaui.ac.ir/Statistics>

روز جهانی آمار
۲۰۲۰، ۱۰، ۲۰
به هم پیوستن گیتی
با داده‌هایی که
می‌توانیم به آن‌ها
اعتماد کنیم

دکتر احسان بهرامی سامانی
عنوان سخنرانی: علم آمار و نقش آن در تحقیقات علوم دیگر

دکتر سیما نقی‌زاده اردبیلی
عنوان سخنرانی: بررسی رفتار انتخاب رشته داوطلبان و پذیرفته شدگان
رشته آمار در دوره‌های تحصیلات تکمیلی

دکتر فرزاد اسکندری
عنوان سخنرانی: بررسی رویکرد نوین اکتشاف علمی با استفاده از علم
داده‌ها در توسعه کسب و کار

پژوهشکده آمار
انگلیس
معاونت آمار و برنامه‌ریزی
دانشگاه علامه طباطبائی

گزارش برگزاری وبینار نقش و اهمیت آمار در پژوهش‌های علمی، با تأکید بر سرشماری‌های ثبتي میناو داده‌های مکانی

به تحلیل داده‌ها در بعضی از حوزه‌های مختلف علوم؛ از جمله علوم پزشکی، علوم قرآنی، علوم بیمه، علوم ورزشی و علوم اجتماعی پرداختند و برای هر کدام از این موارد، مثال‌هایی ارائه نمودند در نهایت، به این نکته اشاره کردند که با استفاده

اولین سخنران وبینار، دکتر احسان بهرامی سامانی، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران بودند که سخنرانی خود را با عنوان «علم آمار و نقش آن در تحقیقات سایر علوم» ارائه کردند. ایشان با استفاده از مدل‌های آماری،

براساس برنامه اعلام‌شده، دانشکده آمار ریاضی و رایانه دانشگاه علامه طباطبائی، به مناسبت روز جهانی آمار، مقارن با روز آمار و برنامه‌ریزی، اقدام به برگزاری وبیناری در این خصوص در تاریخ ۲۹ مهر ماه ۹۹ ساعت ۱۳ الی ۱۵ نمود.

از مدل‌های آماری در حوزه‌های مختلف علوم، می‌توان نتایج قابل اعتمادتری به دست آورد. دومین سخنران این وبینار، دکتر سیما نقی‌زاده، عضو هیئت علمی و رئیس گروه آمار کاربردی سازمان سنجش و آموزش کشور بودند که سخنرانی خود را با عنوان «بررسی رفتار انتخاب رشته داوطلبان و پذیرفته‌شدگان رشته آمار در دوره‌های تحصیلات تکمیلی» انجام دادند. ایشان در سخنرانی خود، به بررسی اجمالی در خصوص رشته آمار و بخصوص تمایل دانشجویان برای ادامه تحصیل در دوره‌های تحصیلات تکمیلی و یا ترک این رشته پرداختند. همچنین اعلام نمودند که انتخاب رشته‌های دانشگاهی در ابتدای ورود به آموزش عالی، یکی از مسائل مورد توجه اغلب داوطلبان کنکور است، اما هنگامی که افراد در دانشگاه مشغول به تحصیل می‌شوند و یا در مقطع کارشناسی، دانش‌آموخته می‌شوند، دید بهتری نسبت به رشته‌ها پیدا کرده‌اند و برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی با آگاهی بیشتری مبادرت به انتخاب رشته می‌نمایند و با توجه به اینکه برای ورود به دوره کارشناسی ارشد بیشتر رشته‌ها، محدودیت رشته کارشناسی وجود ندارد، لذا افراد تغییر رشته می‌دهند. دکتر نقی‌زاده، ضمن اینکه اساس پژوهش‌های علوم جدید و پایه علم داده و تمامی شاخه‌های آن را علم آمار دانستند، تأکید کردند که بررسی این رشته، از نظر رفتار دانشجویان حائز اهمیت است و اگر جایگاه رشته آمار و

کاربردهای بسیار مؤثر و جذاب آن برای دانشجویان تبیین شود، شاید نتایجی متفاوت از آنچه در حال حاضر شاهد آن هستیم، حاصل شود.

ایشان با تحلیل داده‌های چهار سال گذشته شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان رشته آمار در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری و همچنین در سایر رشته‌های غیر آماری، نتایج زیر را برشمردند:

الف - با توجه به تعداد داوطلبان آموزش عالی، روند شرکت‌کنندگان و پذیرفته‌شدگان در رشته آمار، سیر نزولی دارند.

ب - تمایل دانش‌آموختگان رشته آمار برای ادامه تحصیل در رشته خودشان در دوره کارشناسی ارشد رو به کاهش است.

ج - در دوره دکتری، به دلیل اعمال محدودیت رشته فارغ‌التحصیلی، ترک رشته آمار کمتر اتفاق افتاده است.

د - بایستی به‌طور پویا در دروس دوره کارشناسی بازنگری شود.

ه - ارتباط رشته آمار با سایر علوم و نیز مسائل واقعی جامعه (بخصوص در صنعت) به طور ملموس به دانشجویان این رشته نشان داده شود.

سومین سخنران وبینار، دکتر فرزاد اسکندری، عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی بودند که سخنرانی خود را با عنوان «بررسی رویکرد نوین اکتشاف علمی با استفاده از علم داده‌ها در توسعه کسب و کار» ارائه کردند. ایشان در این سخنرانی، ابتدا به اکوسیستم داده‌ها و عوامل تشکیل‌دهنده آن که امروزه زندگی

انسان‌ها بر مبنای آن ایجاد شده است، پرداختند. سپس به این نکته اشاره نمودند که بسیاری از داده‌هایی که در محیط اطرافمان تولید می‌شوند، ناساختار هستند؛ به طوری که فقط ۱۰ درصد داده‌های تولیدشده در سطح جهانی، دارای ساختار هستند و در نتیجه، قوانین و مدل‌های آماری، فقط منطبق بر ۱۰ درصد داده‌های تولیدشده می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد. لذا به‌نظر می‌رسد این موضوع، در تناقض با جهانی‌بودن آمار است، بنابراین باید یک تحولی اساسی در رویکرد جدید کشف علم با استفاده از مفاهیم آماری از طریق علم داده ایجاد نمود.

ایشان همچنین به اهمیت تحول و ایجاد تغییر در رویکردهای جدید و کشف آماری اشاره نمودند و تأکید کردند که در این صورت می‌توان دایره توانایی خود را با ارائه الگوریتم‌های منطبق با داده‌های متفاوت، مورد بررسی دقیق علمی قرار داد و به‌نوعی، جهانی بودن آمار را با رویکرد نوین آن - که از طریق علم داده‌ها ظهور پیدا نموده است - برای علم متصور شد.

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی در ادامه، به‌صورت کاربردی، الگوریتم‌های پیشنهادی خود را بر مبنای علم داده‌ها برای یک مثال واقعی در حوزه بانکداری و بررسی مانده حساب‌های مشتری‌های بانک در پایان وقت اداری، مورد استفاده قرار دادند و توضیح دادند که نتایج این کار، به‌صورت یک دست‌ورعمل در حوزه بانکداری مورد استفاده قرار گرفته است.

رویدادهای هفته آمار و برنامه‌ریزی

گروه آمار دانشگاه فردوسی مشهد
به مناسبت روز آمار و برنامه‌ریزی و روز جهانی آمار
برگزار می‌کند:

سخنرانی دکتر جواد صالحی فدردی با عنوان:
روش تحقیق و آمار دو بال روانشناسی نوین
همراه با بزرگداشت اساتید پیشکوست گروه آمار
و تقدیر از دانشجویان برتر رشته آمار

- چهارشنبه ۳۰ مهر ۱۳۹۹
- ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۱:۳۰

- لینک ورود:

<http://vroom.um.ac.ir/ahmadi-j>

گروه آمار به مناسبت
روز ملی آمار
و برنامه‌ریزی
روز جهانی آمار
20 Oct. 2020

مکان و زمان :

چهارشنبه ۳۰ مهر از ساعت ۱۰:۳۰ الی ۱۱:۳۰
به صورت مجازی و به آدرس وبینار : <https://vroom.um.ac.ir/ahmadi-j>

برنامه‌های همایش:

یادمانی از اساتید پیشکوست گروه آمار
سخنرانی دکتر جواد صالحی فدردی،
استاد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی
با عنوان
«روش تحقیق و آمار دو بال روانشناسی نوین»
تقدیر از دانشجویان برتر

نشانی: مشهد، میدان آزادی، پردیس دانشگاه فردوسی مشهد،
دانشکده علوم ریاضی، تلفن ۰۵۱۳۸۸۰۶۲۰۶، وبگاه: Statistics.um.ac.ir

روز آمار
و برنامه‌ریزی
روز جهانی آمار
۱۹ تا ۲۱ مهرماه ۹۹
به مناسبت روز جهانی آمار

انجمن آمار ایران با مشارکت دستگاه‌های اجرایی
برگزار می‌کند:

نشست مشترک تخصصی به مناسبت روز جهانی آمار و
روز آمار و برنامه‌ریزی

– پنجشنبه اول آبان ماه
– ساعت ۱۹ الی ۲۱

– لینک ورود:

<http://vc.edejo.ir/irstat/>

– ورود برای عموم آزاد است

رویدادهای هفتۀ
آمار و برنامه‌ریزی

انجمن آمار ایران با مشارکت دستگاه‌های اجرایی
برگزار می‌کند

**نشست مشترک تخصصی
به مناسبت روز جهانی آمار و
روز آمار و برنامه‌ریزی**

سخنرانان:

دکتر عبدالرحمن راسخ رئیس انجمن آمار ایران	
دکتر ایوب فرامیزی معاون اقتصادی و محاسبات ملی مرکز آمار ایران	
دکتر اشکان شیاک رئیس پژوهشکده‌ی آمار ایران	
علیرضا زاهدیان رئیس مرکز آمار و اطلاعات راهبردی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی	
دکتر سعداله مرادی مشاور رئیس پژوهشگاه قوه قضائیه و مدیر گروه پژوهشی حقوق و آمار	
دکتر علیرضا ساجدی رئیس گروه تحلیل آمارهای حیاتی، دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت، سازمان ثبت احوال کشور	

زمان: پنجشنبه اول آبان ماه
ساعت ۱۹ الی ۲۱

لینک ورود:
<http://vc.edejo.ir/irstat/>
ورود برای عموم آزاد است

مجله بررسی‌های آمار رسمی ایران

مجله بررسی‌های آمار رسمی ایران نشریه‌ای علمی است که توسط مرکز آمار ایران - پژوهشکده‌ی آمار به صورت دوفصلنامه (هر شش ماه یکبار) منتشر می‌شود.

این مجله، مقاله‌های ترویجی، توصیفی و مروری، گزارش علمی، و نقد کتاب/نرم‌افزار، مطالب نظری، کاربردهای خاص روش‌های موجود، مقایسه‌ی روش‌های مختلف، یا مرورهای موثق در زمینه‌های مختلف آمار رسمی را ارائه می‌کند. همچنین بخشی از مجله به انتشار ترجمه‌ی مقاله‌های مندرج در نشریه‌های معتبر خارجی اختصاص دارد.

هدف از چاپ این مجله، انتشار مقاله‌های مربوط به روش و

نظریه‌های آمار، با تأکید بر جنبه‌ی کاربردی، در زمینه‌ی روش‌های گردآوری، پردازش، تحلیل، ارائه و انتشار داده‌های آماری در حوزه‌ی آمارهای رسمی است. مثال‌هایی از این زمینه‌ها عبارت‌اند از: طرح نمونه‌گیری، برآورد، استفاده‌های تحلیلی داده‌ها، طراحی پرسش‌نامه، کنترل کیفیت داده‌های آماری، مدیریت پایگاه‌های داده‌ای، محرمانگی، اصول اخلاقی، اطلاع‌رسانی، آموزش آمارشناسان، نقش آمار در جامعه‌ی امروز، روابط بین تولیدکنندگان و کاربران و پاسخگویان، همکاری درون‌سازمانی، همکاری‌های آماری بین‌المللی، و ارزیابی و شناسایی نیازهای آماری. این مجله در پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) نمایه می‌شود.

The Journal of Statistical Research of Iran

The Journal of Statistical Research of Iran (JSRI) is an English periodical for reviewed original research works in the mentioned fields, and statistical methods, sponsored by the Statistical Research and Training Center (SRTC).

The aim of this journal is providing a forum for significant theoretical developments and innovative applications of contemporary probability and statistical.

Of special interest are articles in Official Statistics, Survey Methodology, survey sampling, environmental statistics, longitudinal data analysis,

computational statistics, design of experiments, applied probability, multivariate analysis, nonparametric and semi-parametric inference, reliability and quality control, spatial statistics, distribution theory, asymptotic theory, biostatistics, Bayesian statistics, statistical decision theory, statistical methods in bioinformatics, survival analysis, stochastic processes, time series analysis, inference for stochastic processes, linear and nonlinear models, and probability models. This list of topics is not intended to be exhaustive.

معرفی گزیده نشریات آماری

مجله علوم آماری

مجله علوم آماری به عنوان نشریه علمی پژوهشی انجمن آمار ایران است که در راستای تحقق اهداف انجمن برای پیشبرد و ارتقاء امر پژوهش‌های آماری کشور و نشر علوم آماری به زبان فارسی هر دو فصل یک بار منتشر می‌شود. این مجله مقاله‌هایی حاوی نتایج پژوهش‌های بنیادی، کاربردی و توسعه‌ای در حوزه‌های مختلف علوم آماری را به چاپ می‌رساند. مجله علوم آماری در پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) نمایه می‌شود. این مجله در گوگل اسکولار (Google Scholar)، پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، پرتال نشریات علمی کشور (POSJ)، بانک اطلاعات نشریات کشور (Magiran) و اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) نمایه می‌شود.

Journal of the Iranian Statistical Society

JIRSS is the official journal of the Iranian Statistical Society. This open-access peer-review journal provides an international forum for refereed original research work in Probability, Mathematical Statistics, and Statistical Methods. Prime importance is given to significant theoretical developments and to innovative applications of statistical methodology. Manuscripts submitted to the JIRSS must be in English and present original unpublished work and should not be under consideration for

publication elsewhere. The JIRSS is published in one volume of two issues a year and appears in June and December. The journal follows the instruction of Committee on Publication Ethics (COPE).

اندیشه آماری

اندیشه آماری نشریه‌ای است که از سوی انجمن آمار ایران هر شش ماه یکبار منتشر می‌شود. هدف اصلی از انتشار مجله، کوششی برای ایجاد ارتباط بین همه آماردانان و علاقه‌مندان به آمار و اعتلای سطح دانش و فرهنگ آماری در کشور است. برای نیل به این هدف، از مقاله‌هایی، عمدتاً در یکی از زمینه‌های زیر استقبال می‌شود:

- تاریخی، اعم از بیان سوابق دور و نزدیک و ریشه‌های پیدایش آمار و احتمال به‌طور عام و شاخه‌های وابسته به آن‌ها به‌طور خاص.

- فلسفی، به‌ویژه با تأکید بر نگرش‌های خاص آمار و احتمال.
- آموزشی، با معرفی پیشرفت‌های جدید در آمار و احتمال، شیوه‌های جدید آموزشی، نقد و برنامه‌های آموزشی، به‌ویژه آموزش دانشگاهی و نقد کتاب.
- کاربردی، با معرفی طرح‌های عمده در حال اجرا در مؤسسات آماری با تأکید بر پس زمینه‌های نظری آن‌ها، نقد علمی این نوع طرح‌ها و برنامه‌های آماری.

مجله اندیشه آماری در پایگاه‌های استنادی علوم جهان اسلام (ISC) و اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی (SID) نمایه می‌شود.

معرفی گزیده نشریات آماری

ندا

با عنایت به افزایش تعداد دانشجویان رشته آمار و تنوع گرایش‌های آن و فقدان امکانی برای طرح افکار علمی و پژوهش‌های دانشجویی و طرح مسائل آموزشی و پژوهشی برای دانشجویان، انجمن آمار ایران ترغیب شد تا نشریه‌ای دانشجویی با عنوان نشریه دانشجوی آماری (ندا) را به‌منظور بازگو نمودن علائق علمی و شغلی دانشجویان منتشر نماید.

ندا از سال ۱۳۸۲ به سردبیری آقای دکتر خلیل شفیعی زیر نظر انجمن آمار ایران کار خود را آغاز نمود. از سال ۱۳۸۴ سردبیری این مجله به آقای دکتر

غلامرضا محتشمی برزادران محول شد. از مهرماه ۱۳۹۱ نیز سردبیری این نشریه به عهده آقای دکتر محمد خراشادیزاده می‌باشد. این نشریه هر شش ماه یک بار به منظور تشویق و ترغیب دانشجویان (به ویژه دانشجویان دوره کارشناسی) به انجام پژوهش، آشنایی با مطالب فرادرسی و ایجاد آمادگی در نگارش مقالات و مطالب آماری منتشر می‌شود.

معرفی گزیده نشریات آماری

خبرنامه انجمن آمار ایران

خبرنامه انجمن آمار ایران نشریه‌ای خبری است که در پایان هر فصل منتشر می‌شود. هدف از انتشار خبرنامه، درج اخبار آماری ایران و جهان، آشنایی بزرگان و ایجاد ارتباط، میان اعضای جامعه آماری با یکدیگر و نیز با انجمن آمار ایران است. برای نیل به اهداف فوق به هر چه پربارتر شدن خبرنامه، از همکاری و همفکری همه علاقمندان، به گرمی استقبال می‌شود.

روز جهانی آمار

20.10.2020

به هم پیوستن گیتی
با داده‌هایی که
می‌توانیم به آن‌ها
اعتماد کنیم

روز آمار و برنامه‌ریزی

۱۳۹۹ / ۸ / ۱

ورود به قرن جدید
با حکمرانی داده‌ها،
در نظام آماری نوین

مرکز آمار ایران

پژوهشکده‌ی آمار

انجمن آمار ایران

تهیه و تنظیم:
روابط عمومی پژوهشکده آمار